

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoje.

Iš Maskolijos ateina į užrubežius tankiausiai prieštaraujančios žinios: privatinės žinios paprastai nesutinka su rando žiniomis. Randas slepia teisybę, stengiasi perstatyti prietikius geresnėję šviečia, kadangi teisingos kėnia Maskolijos rando kreditiui užrubežiuose, o be jo caro randas negali apsieiti. Iš tikro vienok Maskolijoje negerai.

Pasekmės Viborge išleisto dūmos atstovų manifesto į žmonis pradeda išduoti vaizdus. Dangelyj Maskolijos kraštų, ypač pietvakarinėse gubernijose, kaimiečiai atsakė mokėti kokius nors mokesčius, jaupti vaikinai atsako eiti kariumenėn. Išvalko besistengiantis juos numalstyti ir perkabinėti caro urėdninkus, caro valdžios nepripažysta, elgiasi kaip jiems patinka. Plėšia dvarus, užgriebia dvarų laukus, plėšia ponų savastį. Viatkos gubernijoje sukilo kaimiečiai 70 dideliuose kaimuose. Randas bijosi, kad tas nebūtų pradžia sukilimo visų kaimiečių. Greito nusiraminti, kad randas nelaukia, kada randa nusiraminti, kada randa nusiraminti, kada randa nusiraminti.

Maskoliska biurokratija ir caras remiasi vien ant kariumenės durtuvų, tik nežinia kaip ilgai ant to įnagio galės dar remtiesi, kadangi vis tankiau ir tankiau kareiviai atsisako klausyti rando, nors jų pasipriešinimai darom dar be platesnių siekių, be pliano. Ikišioliki nepasisekimai ir nusilenkimai kareivių, kaip iki šiol, jų nenugaudina. Socialistai revoliucionieriai neseniai išleido atsisaukimą į kariumenę su persėgėjimu ir prikalbinėjimu nekelti dar maistų be pliano, kaip dabar daroma, bet laukti ramiai ir geriau organizuoti. Ar to klausys kareiviai — nežinia.

Iš tikrųjų kareivių jau randu nepakanka suvaldyti sukilusių žmonių. Randas antai bijosi siūsti kariumenę iš Lenkijos, nes sumažėjus čia kareivių skaitliui, lenkai, be abejonės, visi pasikeltų atvirai prieš randą. Plėšimai rando kasų, užmūšinėjimai augštesnių urėdninkų netik nesiliauja, bet atsitinka vis tankiau.

Nusiraminti kaimiečių randas pažadėjo jiems dalį rando žemės, bet ir su tuom pažadėjimu, kaip su visoms siulomoms reformoms, randas pasivėlina, todėl ir jo pažadėjimai negali nuraminti žmonių. Jis siūlo žmonėms trupinius tasyk, kada jų ir juoda duona negali užganėdinti, kada jie reikalauja daug daugiau.

Spalių manifesto garbintojai ir reakcionieriai stengiasi išdirbti programą, su kuriuo tikisi stoti tarp rando ir liberališkesnių partijų, kad joms ateinančioj dūmoj nedaleisti paimti viršų, bet nežinia, ar tas reakcijos pasekėjams pasiseks.

Paryžiaus laikraščiai garsina žinias, kaip sako gautas iš tikro šaltinio, buv Stolypin, turėdamas paramą biu-

rokratų ir reakcijos pasekėjų, ištikro rengiasi pakreipti valdymo būdą į senas vėžes, valdžią pavesti vėl biurokratams. Rodo jis palauks rinkimų dūmų, kadangi, išgandęs daugumą revoliucionierių, kitas partijas išgązdins, tikiai ateinančioj dūmoj turėti daugiau savo pasekėjų. Ar jis savo viltys neapsiriks teip kaip Witte ir Durnovo, kurie teigė dar viską, kad dūmoj nebūtų liberališkesnių partijų atstovų, bet vieni reakcionieriai. Išpuolė vienok visai priešingai: rando šalinių išvaikytoj dūmoj buvo labai mažai. Tas pats gal atsitikti ir renkant atstovus naujon dūmų. Tai Stolypin laukia rinkimų. Bet jeigu savo viltys apsiriktų, jeigu žmonės išrinktų daugiau darbininkų ir liberalų, Stolypin pasirengęs ir tą naują dūmą išvaikyti ir valdyti Maskoliją kaip pirma buvo — visai be žmonių rinkimų atstovų. Tik klausimas ar tas bus galima, jeigu žmonės pasipriešys senam valdymui. Jeigu žmonės, arba bent didesnė jų dalis pradeda ko reikalauoti, negalima jų kitaip užganėdinti, kaip išplindant jų reikalavimus. Maskolijoje veik visi gyventojai reikalauja išleisti jų atstovų prižiūrėti biurokratų darbus, kadangi jiems mat jau netiki. Prievara užsitikėjimo nepagimdys, jeigu jis jau kartą išnyko.

Demokratų Helsingforse susirinko apkalbėti partijos programą ir rinkimų reikalus, bet, kaip rodosi, tarp susirinkusių užgimė nesutikimai, kurie gali vienybę partijos išardyti: demokratų gali pasidalyti į dvi atskiras partijas. Kaip iki šiol, sutaičyti nesutinkančius nepasisekė. Svarbiausi nesutikimai užgimė už buvusios dūmos išleisto Viborge į žmonis manifesto. Konservatyviškas demokratų sparnas atsisako pripažinti tą manifestą, liberališkesnysis gi sparnas atmetimas jo prieš žmonis ant juoko pastatytą visą partiją. Konservatyvai reikalauja, kad bent aštunesnįje išitarimai manifeste būtų išbraukti, ypač gi kad iš manifesto būtų išbrauktas paliepimas neburtuoti kariumenę ir nemo-kėti randui mokesčių. Ant to vėl liberalai nesutinka, kadangi juk tas buvusios dūmos manifestas jau išdalin-tas žmonėms, tai jo negalima pertaisyti. Kadangi nė vienas pusė nenori nusilenkti, tai galima laukti išrimo demokratų partijos, pasidalinimo jos į dvi atžali: konservatyvišką ir liberališką.

8 d. spalio, Sebastopolioj bombos likosi užgautas jenerolas Dambudze. Sužeidimai vienok nepavojingi; du jenerolai adjutantai ir vežėjas užgauti pavojingai. Kadangi bomba explodavo prie kazarmų, o kad ją metusio nieks nematė, tai iš kazarmų pašaukta kariumenė tuojuos apstojo kazarmų triobą, iš-krėško visus užkampius, iš-krėško visus aplinkinius namus, bet metusio bombą nerado.

Yra tai jau antras pasikėsinimas ant gyvasties šito jenerolo: 19 d. liepos, išeinant jam iš karės teismo, į jį buvo

mesta bomba, bet jos explozija jenerolui neužgavo.

Kazanij, rytinėj Maskolijoje, mestos bombos nepavojingai likosi sužeistas gubernatoriaus pagalbininkas Kabete. Metęs bombą pabėgo.

Varšavoj karės teismas ant nuzudymo nusprendė 8 revoliucionierius ir jie likosi pakarti.

Caras sugrįžo į Peterhofą iš savo kelionės, bet ant žiemės jis, rodosi, iš čia persikels į Carskoje Selo, kadangi mieste policija dar vis perkošinėja pasportus visų išsvetur atkariusių ir visus nužiūrėtus areštuoja, kitus veža iš miesto ir aplinkinių. Carienė gi su vaikais rengiasi aplieisti Maskoliją ir iškeliaus ji į savo tėviskę, į Darmstadtą.

Maistų ant Kaukazo ir didžiausiu žiaurumu randas neįstengia suvaldyti, kadangi čia, kalnuose, sukilusiems žmonėms daug lengviau ginties negu ant lygumų. Juk Kaukazo kalnuose maža čerkesų tautelė, susidedanti vos iš vieno milijono žmonių, net kelias dešimtis metų gynėsi nuo daug skaitlingesnės carliariumenės; pergalingai čerkesų nematė pinigų ir kareivių gyvasčių kaštavo.

Rods sukilusiems gruzinams trūksta tokio narsumo kaip čerkesams, bet rando priaspindimas ir ramiausias ir balliausias galį narsiais padaryti.

Pietinėj Maskolijojej dvarponiai stengiasi išparduoti savo dvarus, bet neranda pirkejų. Vertė žemės nupuolė, ji dabar žemesnė negu pirma buvo, veik visoj Maskolijoje. Randas numalšinimui žmonių neįstengia nieko geresnio išrasti kaip žiaurumą, areštavimus kaltų ir nekaltų, o kad kalėjimai jau pilni, tai didesnė dalį areštuojamų gabena į šiaurinės Maskolijos gubernijas, ypač į Archangelsko ir Vologdos gubernijas, kur išsiųstieji dideli vargą kenčia.

Garsus Witte, prancūziškuose laikraščiuose patalpinio laiško, kuriame tiesiog apkalina Stolypiną už visą flabartinę netvarką Maskolijoje ir pranašauja, prie tokios rėdos kaip dabar, smarkesnius dar maistus. Bet, kaip atmename, ir Witte rėda nebuvu geresnė: Stolypin teip valdė Maskoliją, kaip pirma valdė Witte.

Kuba.

Washingtono randas, teisingai savo pasielgimą ant Kubos, pagareino, jog Amerikos įsikisimo, atsiuntimo kariumenės reikalavė buvęs Kubos prezidentas Palma. Bet Palmos draugai ir buvę Kubos ministrai užtikrina, kad Washingtono rando pagarsinti apkaltinimai Palmos paremti esą ne ant teisybės. Katroj todėl pusėj ištikro yra teisybė, nežinia.

Amerikonai išsodino jau ant Kubos ne tik jurininkus, bet teigė dar žemes kariumenės. Amerikoniški oficierai užimti dabar nuginklavi-mų Kubos kareivių ir revoliucionierių ir niekur nepa-tinka pasipriešinimo, viskas atsibūva ramiai, revoliucio-nieriai be prieštaravimo atiduoda ginklus amerikonomas. Tai išrodo kaipi kad visa

revoliucija būtų amerikonų sukelta. Iš tikro ir revoliucionierių centras, arba teip vadinama junta, buvo New Yorke, taigi Švientuose Valstijose. Ar tik su ta revoliucija nebus tas pat padaryta kaip savo laike su su-sitvėrimu mažiutės Panamaos respublikos.

Kubos pasiuntiniai svetimuose kraštuose buvo atsi-laukę prie Amerikos komiso-rius Tafto rezignuodami nuo urėdų, bet jis jų prašė palaikyti urėdus. Tai gi reikėjo manyti, kad Amerika, turbūt kad neerzinti kitų kraštų, kad svetur nesukelti dar didesnio nenutikėjimo, pasirengusi ir ant toliau pa-likti Kubai šiaudinę savisto-vystę, tik be abejonės ją dar labiau aprubežius, sau pa-silaikys daugiau tiesę.

Vien provincijojej Cienfuegos revoliucionierių kareiviai užsilaiko neramiai ir nenori atiduoti ginklų. Čia Taft išsiuntė jenerolą Steinhartą prikalbinėti revoliucionierių geruoju atiduoti ginklus, saugotiesi bereika-lingo kraujo praliejimo. Ar tie prikalbinėjimai nuramys revoliucionierių dalį, tas pasirodys vėliau. Visa vi-enok Kubos revoliucija išrodo labiau teatrališka negu ti-kra.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Prekybos ministerijos mo-klo skyrius leido atidengti Vilniuje nuo ateinančių me-tų pradžios privačią komer-cijos mokyklą.

Rugp. 20 d. sustraikavo sunkių daiktų vežėjai. Rei-kalavimai ekonomiški.

Iš Kronštado šiomis die-nomis išsiųsta etapų 250 ka-reivių ir jurininkų Vilniun į disciplinariską rotas ir Bo-bruiską vietinį karės kalė-jiman.

2 d. rugs. (mask. kalend.) policija padarė kratą „Naša Dolia“ redakcijoje ir konfi-skavo pirmojo numerio 2000 egz.; redakcijos sargų bute iurgi padarė kratą ir atėmė ke-lis tuksantčius laikraščio. Policija negali surasti „Naša Dolia“ leidėjo ir redaktoriaus Tukierkleso.

Naktį į 25 d. rugpiučio, policija darė Pylimo gatvėje n. 32 keliuose gyvenimuose kratas, bet nieko ypatingo nesurado. Tarp kitų, krata buvo padaryta ir naujo laik-raščio žydų kalboje „Der Hamer“ bute. Konfiskuota 120 numerių maskolisko laik-raščio „Molot“.

Rugsėjo mėnesyje Vilniaus apskrčio teismas, su prisie-kusiųjų posėdininkų dalyva-vimu, nagrinės Ostanovo by-lą. Ostanov kaltinamas už metimą bombos į 3-čios nu-ovados antstolio pagalbininką Sokolovskį. Pirmą ta byla turėjo būti nagrinėjama ka-rės teisme, bet pasikui ją at-davė į apskrčio teismą.

Laikė kratos vietinės bri-gados raštinkų bute suėmė 2 civiliškus žmonis ir du ra-štininkus. Civiliški pasisa-ke esą kariumenės raštini-kais, bet pasirodė, kad jie buvo gelžkelio telegrafistai. Raštinkus gi suėmė už ty-dviejų civiliškių šėpimą.

Rugsėjo 8 d. į „Naujosios Gadynės“ redakciją atėjo po-licija ir konfiskavo 3 laik-raščio numerį už patalpinimą žinios, kiek yra mokama ca-rui algos. Šią žinėlę per-spauzdino baltgudžių laik-raštis „Naša Dola“, kurį vakar atiminėjo iš knygynų ir laik-raščių nešikų. „Naujosios Gadynės“ redaktorę pasodino 1 mėnesiui kalėjiman. Tas pats likimas laukia ir „Naša Dolia“ redaktorių Turkerki-ų.

Naktį 25 d. rugp. policija padarė kratą vietinės bri-gados valdyboje, kuri yra Zavalnoje gatvėje n. 30. Kratą padarė raštinkų bu-tė, bet nieko ypatingo nesu-rado.

Naktį 25 d. rugp. policija padarė kratas Sadovoje gat. n. 15, Zalebergo bute, Gospi-talio gatvėje n. 18, namų sa-vininko Noro bute, bet nė čia nieko nesurado.

25 d. rugp. pasibaigė strai-kas malunų dirbtuvėse. Dar-bininkų reikalavimai išpil-dyti.

Zibalo vežėjų straikas pasi-baigė. Vežėjams pridėjo po 3 rubl. algos sanvaitę. Da-bar jie ima 8 rublius per san-vaitę.

P. Elena Gerienė padavė Vilniaus mokslo apskrčio globėjui prašymą leisti jai atidengti 4-ųjų klasių mergai-čių gimnaziją ir vaikų sodą.

Naujuose švenčiuose policija uždengė F. Dobrocio slapto lenkų mokyklą. Dobroekis pranešė Vilniaus mokslo apskrčio globėjui, kad jis buvo priverstas atidengti mokyklą be leidimo dėlto, kad nežiurint į tą, kad jis turi mokytojaus tiesas, liandies mokyklų direkcija nedavė jam leidimą atidengti mokyklą.

„Kurjer Litewski“ praneša, kad nuo rudens šių metų Vilniuje bus atidengta mo-kykla teip vadinamoji „cere-le poliglote“ — arba kalbų mokykla, kurioje bus praktiškai išguldomos prancūzų, vokiečių, anglų ir kitos kal-bos. Mokytojai bus prancu-zai, vokiečiai ir anglai, kurie visiskai nesupranta kitos kal-bos.

Kursas bus vakarinis. Bus 2 skyrių. Vienas visiskai nežinančioms kalbės ir kitas suprantantiems.

„V. Z.“

Iš Kalvarijos, Suv. gub..

8 d. rugsėjo, per Marijos Panos Užgimimo atilaidus lenkomanai, varamdai bažnyčioje politiką, surengė su kareivių pagalba lietuvių žu-dynės bažnyčioje ir nekalti lietuviai daug nukentėjo.

Menama yra, kad tą sker-dynių kaltininkas esąs Kal-varijos miesto revento raštin-nėj tarnaujantis Ratkevičius.

Iš Gardino.

15 d. rugs. Brastos miesto valdybos kasierius, Gręgo-rzewski, paėmęs iš valdybos kasos 135000 rubl., pasislėpė. Pasigauta priemonių sujie-škoti vagiui.

Iš Baltstogės, Gardino gb..

17 d. rugs. „Rusijos tele-grafo agent.“ pranešimai, buv kalėjimą atgabenta 2 sodiečių-kurstytojų ir buv sodiečiai pavietė atsisakė mokėti mokesčius, neteisin-

gi. Kaimuose niekas sodie-čių nekursto ir mokesčiai yra mokami reguliariai.

Iš Grinkiškio, Kauno ap..

Pastaruoju laiku pas mus bežemiai ir mažamečiai pra-dėjo kerštauti labai ant po-nų. Išgirdę apie tai dvari-ninkai, parsikvietė dragunus jų dvarus saugoti. Kaip ku-riuose sodžiuose buvo jau dragunai atėjo pas ukiniu-kus „nedoimkų“ įieškoti už pernykščius metus. Bet tas atsitiko dar javam esant laukuose ir todėl žmonės prašė atidėti iki rudens. Valdžia davė laiko tik pus-antro mėnesio. Kas bus to-liau, pamatysime.

„L. U.“

Iš Mintaujos.

Karės lauko teismas pa-smerkė 2 latviu: Znodę ir Berzingą už degtinės sankro-vos išplėsimą Tanėnburge (pavogta 3000 rb.) pakarti, o Peltę — į katorgą 4 metams laiko.

Mintaujoj, 16 d. rugsėjo, karės teismas peržiūrėjo bylą apie 3 socialistų partijos žmones, latvius, suimtus už atsisaukimų lipdymą gatvėse. Vieną iš jų teismas pasmer-kė į kalėjimą 2 metams 8 mė-nesiams laiko, o du — 4 me-tams laiko.

Iš Latvijos.

Rygoj, neseniai vienas vo-kiečių laikraštis padavė su-manytą galutinai pertraukti santykius su valstiečiais-lat-viais. O kadangi dvarpo-niai negali apsieiti be valstie-čių, tai laikraštis pataria parsigabenti iš Vokietijos valstiečius-vokiečius.

Prisižūrėjus gerai kaip-kurių dvarponių pasielgi-mams, reikia perstikrint, kad jie ištikrųjų teip daro. Pavyzdin, dvarponis von Helmersen, Saven dvaro sa-vininkas, per valstiečius tel-smą pranešė 37 valstiečiams nuomininkams, kad nuo ba-landžio 23 d. 1907 m. jie turi apliešti gyvenamąsias vietas.

Kaip-kuriuose valstiečiuose valstiečiai-nuomininkai nu-stojo savo malkų už dalyva-vimą išsiliosavimo judėji-me.

Kuom gi bus pakeisti val-stiečiai-nuomininkai vietiniai gyventojai?

Ar jau gi ištikrųjų baro-nai tiki, kad galės visus rei-kalingus sau valstiečius pa-rsigabenti Pabaltijos kraštan iš Vokietijos?

Administracija nutarė as-triaustoniš priemonėmis už-gniauzyti straiką.

Pirmiausia ji užpuolė elek-trikos tramvajaus tarnaujan-čius. Visus straikuojančius masinistus ir konduktorius ji administratyviškai budu-nubaudė 3 rubliais baudos kiekvieną. Straikininkai nenori mokėti baudos. To-dėl naktimis policijos užvaiz-dos su miestargiais vaikščio-ja po straikininkų butus ir atiminėja laikrodžius, virdu-lius ir kitus brangesnius daiktus.

Tramvajų valdyba pavarė straikininkus iš butų, kuriais jie iki šiol naudojo. Norėta pakeisti straikuo-jantieji masinistai ir kon-duktoriai kareiviais, bet ne-pasisekė, nes bijojo užpuoli-mų iš straikuojančių puses.

„V. Z.“

Iš Rygos.

Nėra tos dienos, kad Ry-goj nemestų kas bombos. Mėto bombas dangiausia į tramvajų. Teip, šiomis die-nomis nežinomas žmogus už-miršo tramvajuje kazinkokį ryšlį; konduktorius padėjo jį į dėžę po sėdynę, ant ku-rios sėdėjo inžinierius R.

Staiga ryšelyje sprogo; iš po sėdynės pradėjo rukti du-mai. Pasirodė, kad ryšelyje buvo bomba. Bombos sproginas tačiau apsiėjo be žmonių aukų.

Neteip laimingai praėjo antras atsitikimas su bomba, kurią metė į tramvajų ties Aleksandro vartais, kur su-stoja visi tramvajai. Ten, sprogdama, bomba sužeidė tris miestargius, nukentėjo ir nemažai pašalinį ypatų. Patrulis (žvalgai) pradėjo šaudyti toje gatvėje į visas puses ir sužeidė daug praė-vių, iš kurių vienas tuojuos mirė. Suimta 16 žmonių.

Ši diena buvo nelaiminga rygiečiams. Iš įvairių mie-sto skyrių gauta žinios apie kėsinimąsi su bombomis.

12 val. dieną į latvių laik-raščio „Rig. Awis“ ekspedi-ciją atėjo du nežinomu žmo-gu su bomba ir norėjo suar-dyti visą butą, bet dirbusieji ekspedicijoje žmonės pakėlė triukšmą ir nepažystamiems nepasisekė atlikti savo dar-bas. Jie pabėgo.

Tą pačią dieną septyni braunینگais apsiuoklavę plė-šikai apipšė vidumiestyje Zimmano knygyną.

Ir teip kasdien ir kasdien plėšimai, užpuolimai, bom-bos...

[Iš „Vln. Žn.“]

Rygoj, 31 d. rugp., anot „Duena Zitg.“, pereiūtį naktį policija Maskvos forstade, vienuose namuose suėmė 6 ginkluotos kuopos žmones. Kėdiant, rasta svarbus lai-skai, padirbti pasportai, re-voliucionierių sąrašas ir keli revolveriai.

Rugsėjo 17 d., vakare Ikskiule, Rygos pavieto, 4 nežinomi žmonės užpuolė ant buvusio valstiečia raštinko. Piktadariai užmūšė raštini-ką ir namų savininką, revo-lucioninio judėjimo prieš-i-ninką ir liuteronų bažnyčios apsaugos organizatorių.

Mokyklų klausyme.

Kaune, 20 d. rugp. (mask. kalend.), mokyklų direkcio-je, Kauno gubernijos liaudies mokyklų direktoriui A. A. Lebedincovui pirminin-kaujant, buvo posėdis. Po-sėdyje dalyvavo 4 liaudies mokyklų inspektoriai: A. D. Sciepara, M. P. Baublys, V. K. Birulia, V. E. Vasiljev ir buvusias Veiverių mokytojų seminarijoje mokytojas T. Žilinskis. Šis paskutinis tu-rėjo tik patariamąjį balsą.

Posėdis prasidėjo 11 val. ryto; pirmininkas pirmiaus-perskaitė oficialiąją Vil-niaus mokslo apskrčio glo-bėjo popierį apie tai, kokių taisyklių reikia laikytis, skir-riant Kauno gub. mokyto-jus. Ten pasakyta: laiki-nai gali būti skiriami lietu-viai ne tik (padėjėjais) an-trais, bet ir pirmaisiais tose vietose, kuriose visados yra tų mokytojų. O vėl ten, kur mokyklose yra po vieną mokytoją teip pat gali but skiriami lietuviai.

Prisilaikant šių taisyklių, paskirta dar 39 lietuviai mokytojai. (Žiūr. „Sąrašas naujai paskirtų Kauno gub. mokytojų-lietuvų“).

Apie porą dešimčių mokytojų lietuvių buvo užrašyti kandidatai, jie bus skiriami tuomet, kuomet vietos atsiluosios. Mokytojai rusai mokytojaus Kauno gub. tik tie, kurie linoai galėsia išguldinti lietuvių kalbą. Lietuvos mokyklose visi kiti, kurie to išpildyti negalėsia, bus iškeliami tokiosna vietosna, kur gyventojai ne lietuviai.

Rupintasi taip sutvarkyti mokyklų personalą, kad kiekvieno mokyklų butų du mokytojų — lietuvis ir rusas, bet to projekto įvykdymui kildų pinigų stoka — suskaičius, pasirodė, kad butų reikėję daugiau negu 60-000 rb.

Virš minėtamame oficiališkame globoje, popierėje yra teip pat prašoma direkto-rius pasirūpinti: 1) padirbti normalioms trijų klasių liaudies mokykloms lietuvių kalbos mokymo programą, 2) sutaisyti išguldymo mokyklų naują tolytę, paskiriant kiekvienam dalykui atsakančią vieną sanvaitę valandų skaičių, 3) išrinkti labiau atsakančius lietuvių kalbos išguldymui vadovėlius.

Prie šitų trijų punktų, pirmininkas p. Lebedincev iš savo pusės rado labai naudingų pridėti dar tris punktus, būtent: 4), pakalbėti apie įsteigimą prie liaudies mokyklų bibliotekų, 5) parinkti atsakančią skaičių tautiškų lietuvių dainų, kurios galėtų būti dainuojamos liaudies mokyklose Lietuvoje.

6) sutaisyti naują išguldymo mokyklų dalykų tolytę toms mokykloms, kuriose bus mokiniai įvairių tautų. Buvo šiek tiek svarstoma apie visus šiuos klausimus, bet galutinio nusprendimo nepadaryta, nes šios dienos posėdis to tikslu ir neturėjo. Nutarta tačiau buvo galutinai šitų 6-ųjų klausimų išsišimo dēlei didesnės Lietuvos mokyklų naudoti suaukti dar vieną posėdį, kuriame dalyvautų šios ypatos:

1) Kauno gub. liaudies mokyklų direktoriui pirmininkaujant, sukviešti visus liaudies mokyklų inspektoriaus.

2) Užkviesti Panevėžio mokytojų seminarijos lietuvių kalbos mokytoją J. Jablonskį.

3) Itomlinskį, kaip netolimoms ateities Kauno gub. liaudies mokyklų inspektorių.

4) T. Žilinskį.

5) Du naujai paskirtu mokytoju lietuvių:

a) Kasakaitis Antan.

b) Burbą Juozą.

6) Du Kauno gub. liaudies mokyklų mokytojų rusų mokančių gerai lietuviškai:

a) Naglį.

b) Tromfimovą.

Šioms visoms angščiau pamintoms ypatoms pakvietimai bus umai išsiųsti, kad jos dar suspėtų atsakančiai prisirošti ir pributi Kaunan 24 d. rugsėjo š. m..

Gale posėdžio M. P. Baublys, pirmininkui paprašius, išreiškė savo pasitaisymą susitaisyti tam laikui, kalbamam posėdžiui, pranešimą.

T. Z. (V. Z.).

Sąrašas naujai paskirtų Kauno gubernijos pradinės mokyklas mokytojų lietuvių.

1) Burbą Juozą i Trašku-

nų valstiaus mokyklą — Uk-

mergės pav.,

2) Matkšaitis Stasys i Žemaitiškų — Ukmergės pa-

vieto.

3) Adomulis Br. i Stumbri-

škis — Panev. pav.

4) Vitkauskas K. i Aluntą

— Ukm. pav..

5) Aglinskis Petras i Žei-

mėnus — Kauno pav..

6) Voznialis Simonas i Per-

naravą — Kauno pav..

7) Slavinskis Jonas i Sve-

dasus — Ukm. pav., — pa-

gelbininku.

8) Bagdonas Kazys i Viek-

šnius — Šiaulių pav., — pa-

gelbininku.

9) Dragunevičius Jonas i

Subačių — Ukm. pav..

10) Balčiūnas Juozas i Si-

reikius — Šiaulių pav..

11) Mačiūnas Mykolas i

Kamajus — Ukm. pav..

12) Freimas Juozas i Akni-

stas — Kauno pav..

13) Maikovskis, Petras i

Kurklius — Ukm. pav..

14) Bočis Jonas i Aločius

— Ukm. pav..

15) Bagdonas Juozas i Už-

ventį — Šiaulių pav..

16) Antanavičius V. i Ta-

vėnus — Ukm. pav..

17) Kukoraitis Juozas i

Smilgius — Panev. pav..

18) Rodzevičius Juozas i

Sėdą — Telsių pav. — pa-

gelbininku.

19) Zubris Antanas i Pum-

pėnus — Panevėžio pav. —

pagelbininku.

20) Pavlovskis Kazys i Er-

vilko-2-kl. mokyklą — Kauno

pav. — antruoju mokytoju.

21) Velička Antanas i Jo-

niškį.

22) Petrauskis Juozas i

Kartėną — Telsių pav..

23) Liudzius Konstantinas

i Panevėžio pradinę mokyklą,

pagelbininku.

24) Eidukas Vincas i Ra-

dviškį — Šiaulių pav., —

pagelbininku.

25) Kasakaitis Antanas i

Surviliskį — Kauno pav..

26) Kaunas Bronislovas i

Garsdujį — Panev. pav..

27) Jakučionis Juozas i

Vaitkūškis — Ukm. pav..

28) Gudaitis Juozas i Papi-

lį — Šiaulių pav..

29) Urbanas Petras i Pane-

munį — Zarasų pav..

30) Kilna Motiejus i Ska-

piškį — Panev. pav..

31) Poderis Antanas i Sa-

laką — Zarasų pav..

32) Kriščiūnas Jurgis i Pa-

svaį — Panev. pav., — vy-

rėsinuoju mokytoju.

33) Gustaitis Vincas i Il-

kis — Telsių pav..

34) Gritė Alfonsas i Žei-

melius — Panev. pav., —

pagelbininku.

35) Lukševičius Juozas i

Skrabotiskį — Panev. pav..

36) Markevičius Vladislo-

vas i Rokiškį — Zarasų pav.

— pagelbininku.

37) Šliakis Antanas i Nau-

jomiestį — Panevėžio pav.,

— pagelbininku.

38) Usas Juozas i Vilunai-

čius — Šiaulių pav..

39) Plečkaitis i Pašvintį

— Šiaulių pav..

„V. Z.“

Lietuviški rankvedžiai.

Mums pranešė, kad Var-

šavos mokyklos apskrįčio glo-

bėjas leidęs laikinai naudo-

tis Suvalkų gubernijos pra-

dinės mokyklose šiais lietu-

vių kalboje rankvedžiais:

1) Naujas elementorius. A.

is B.

2) Žemaitės „Rinkinėlis

vaikams.“

3) Lietuvių pasakos, „Au-

šros“ išleidimas.

Beto dar geistina būtų pa-

duoti užtvirtinti sekanti pra-

dinės mokyklos rankve-

džiai:

1) Aritmetikos uždavinių

ir pavyzdžių rinkinys. „Lie-

tuvių mokytojų sąjungos“ iš-

leidimas.

Šis vadovėlis, pripažintas

geriausiu vadovėliu ir at-

spausdintas pagal pedagogi-

kos reikalavimus ir sąjungos

patvirtintas kaip pradinę

mokyklų vadovėlis.

2) Aritmetikos, uždaviny-

nas. Pr. Mašiotas.

3) Elementorius Višinskio.

II pataisytas leidimas.

4) Bendorius. Vaikams

žvaigždutė. I ir II dalis.

5) Lietuvos Istorija. Mai-

ronio.

„V. Z.“

IŠ AMERIKOS.

Telephonai New Yorke.

New York. Čiauykštė

Telephonų kompanija pa-

garsino, jog mieste turi iš vi-

so 276000 abonentų, taigi iš-

puola ant 14 miesto gyventojų

vienas telephonas.

Nereikalinga baimė.

BROOKLYN, N. Y. Moky-

klės užveizda Williamsburgo

distrikte užsima iširti mo-

kintinių akis. Nežinia kas

terp italijonų paleido paska-

lą, buk daktarai nori vaikus

paplausti. Susirinko 1500

moterų ir norėjo mokyklą iš-

griauti. Policistams tik su

dideliu vargu pasisekė itali-

jonos nuo mokyklos nustumti.

Karės teismas.

WASHINGTON, D. C. Kaip

garsina karės ministerija,

pereitose metuose karės

teismas perkrautė nusidė-

jimus 4596 kareivių ir oficie-

rių. Apkalintų buvo 50 ofi-

cierių, iš to skaitliaus — 42 li-

kosi nubauti, o 8 sūdo išei-

sinti. Kaip ant tokio mazo

kareivių skaitliaus, tai nuo-

šimtis atiduotų karės teismui

yra labai didelis.

Tornado.

NEW ORLEANS, LA. 5 d.

spalių per miestą vėl perbė-

go tornado, tik diržas jo ap-

imtas buvo šiom kartu daug

mažesnis negu pirmutinio:

dabar jo plotis buvo tik 50

pėdų. Pouchatonley 4 ypa-

tos likosi užmuštos. Pačia-

me New Orleans 5 ypatos

likosi užmuštos, o 9 mirtinai

apkaltes. Nuostolius gi pa-

darytus skaito ant vieno mi-

liono doliarų.

Nelaimės ant geležinkelio.

TRON, N. Y. Netoli mie-

sto užbėgo gabenantis kare-

vius trukas ant pasazierinio

ir paskutinį truki sudaužė.

Prie to 5 ypatos likosi už-

muštos, o 25 sužeistos. Visi

nukentėję yra pasazieriai,

kareivių užmuštų nėra.

CHATTANOOGA, TEN. Netoli

Dalton, bėgantis i šiau-

rius pasazierinis trukas

Western & Atlantic geležin-

kello, išsoko iš rėlių. Prie to

pekurys likosi užmuštas, o

trukio vedėjas mirtinai su-

žeistas. Sunkiai sužeistų pa-

sazierų nėra.

MURPHYSBORO, ILL. Netoli

nuo čia, 2 d. spalių susimušė

du i priešingas puses bėgan-

ti pasazieriniai trukai. Prie

to 11 ypatų likosi apkalutų.

Galsrai.

BALTIMORE, MD. Dirbtu-

vėsė Maryland Steel Co.

Sparrows Pointe, užsidęsi-

sių gazų keturi darbininkai

likosi užmušti.

GLOBE, ARIZ. Sudėgė čia

varstotai ir lokomotivų šapos

Gilavally & Northern gele-

žinkelio. Nuostolius gaisro

padarytus skaito ant 125000

dol.

PORTLAND, ME. Sudėgė

čia namai Jono Vanier. Iš

buvusių namieje 7 vaikų,

tris sudėgė, o kiti trys liko

sunkiai sužeisti.

Explozijos.

PUEBLO, COLO. Italiose

Colorado Fuel & Iron Co. at-

sitiko bėsi gazo eksplozija,

kurios du darbininkai liko

užmušti, bet mano, kad po

tribos griuvėsias yra ir dau-

giau užmuštų.

PHILADELPHIA, PA. Tune-

lyj Philadelphia Rapid

Transit Co. 15 d. spalių, ex-

ploadavo gazas. Eksplozijos

8 darbininkai liko užmušti,

o 20 tapo sužeistų.

komitetui) pasirodė paskirtas ne pagal „zokono“ — iš \$110.28, tapo paskirta \$100.00 socialdemokratams, o \$10.28 „demokratams“. Taigi tuos pinigų pasilaikė iki pat šiam laikui ir laukė (o gal įsėdėjo), kad kas viešiniam revoliucijos komiteto paskirtymui užprotestuotų. Žinoma, ir rado. Nėnai buvusiam V. R. K. susirinkime ir atėjo vienas valkinas „su protestu“. Tik tada ir tapo dažnoma, kad pinigai dar tebėra pas Dudį nuo 17 liepos! Ir peržiūrėjus paskutinę ataskaitą, jokių būdu negalima surast Philadelphia V. R. K. perduotų išsiuntimų anų. Atskaitose parodyta įplaukimai iki 30 d. rugpjūčio; nuo 17-tos liepos iki 31 rugpjūčio iška-ko gerokas laikas — lig-pasanto mėnesio!...

Mat kaip „komitetas“ pildė visuomenės valią. Jeigu aukos ne jam patinkamai paskirtos, tai jis uždeda „veto“ — ir atliktas kriukis!...

Ir brangiai-gi apsieina Amerikos visuomenė „komiteto“ pasitarimais. Pas-kutinėje atskaitoje paminėta, kad „naminių išdavimų su-sidara net \$120.78“. Ant ko tai? Teisybė, pirmieji išda-vimai, t. y. nuo pat „seimo“, turi savo nors tas atamas, kad buvo iš revoliucijinių aukų surengtos prakalbos, o prakalbose juk vienas ar kitas tamsesnis svečių galėjo už savo aukas ko gero pasi-mokinti. Bet antrose atskai-tose visgi lyg per daugokai — \$34.00!

Kas to nepatyręs, tai gal ne taip bus aišku. Bet aš tuos reikalus gerai išmė-ginę esu. Per „Kovo“ re-dakciją suplaukė revoliucijai aukų, per šiuos du trečdaliu-meto, su viršum pustrčio tukstančio doliarų. Kas-tų išsiuntinėjimams, etc. pasi-darė gal iki 13 dol. Diktas skirtumas!

Bet ne tame dalykas. Aš tik reikalauju, kad žmonės pavestus sau dalykus pildytų teisingai. Tuomtarpu-čion, kaip aiškinau, to visgi nėra.

J. O. Širvydas.

Amerikos Lietuviai!

Jau dvidešimtis metų su viršum, kaip, pabudusi iš il-go snaudulio, mūsų tauta kovoja už savo būvį; bet toji kova niekuomet nebuvo to-kia sunki, kaip aštri ir savo pasekmėmis tokia svarbi, kaip šiose dienose, kadangi mes turime grumtis ne tik su rusifikatorių biurokratija, bet ir su lenkininkų — polio-nizatorių partija, sustiprėjusia pastaraisiais metais, kuri, rodos, išnaudo norėtų žaisti Lietuvoje tą rolę, kurią iš-jos kokiam laikui buvo pa-veržę rusifikatoriai, o kurią pirmo to keletą šimtų metų ji žaidė nelaimingame mūsų tėvynėje, versdama mūsų tautą į lenkus per mokyklą, bažnyčią ir administraciją.

Kuomet iš vienos pusės mes, lietuviai, drauge su ki-tomis Rusijos tautomis, turi-me kovoti ir iškovoti mūsų tautai pilną politiską laisvę, be kurios gyvenimas negali-mas, iš kitos pusės yra buti-nai reikalinga ne menka mu-sų spėkų, mūsų dvasiskųjų pajėgų dalį statyti kovon ir už mūsų tautystę, kurios baisiausias priešas buvo iki-šioliai rusų biurokratija, o dabar dar ypatingai prisidėjo sustiprėjusi lenkininkų par-tija Lietuvoje.

Kiek pikto pridirbo Lietu-vai šioji polionizatorių par-tija praaištyje, ką ji daro ir mūsų laike ypačiai per baž-nyčias, apie tai yra plačiai kalbėta memoriale „Apie

lenkų kalbą Lietuvos bažny-čiose“, kurį Vilniaus lietuvių išrinktas komitetas, sudė-jęs, išleido Ryman popiežių Pijui X ir visiems katalikų bažnyčios kardinolams. Iš šito rašto patiriame, kad lenkų kunigija, nuo pat iše-nimo pas mus krikščionys-tės, ikišiol tebelauko mūsų bažnyčiose lenkišką kalbą pamaldose, niekindama baž-nyčioje ir maldoje lietuvių kalbą ir tokiu barbariškū bu-du prisidėda prie ištautini-mo mūsų žmonių, jų tautis-kojo ir dvasiškojo išvirkio-mo.

Rods, Seinų vyskupystėje, perdėm lietuviškose para-pijose, tą svetimą, mums ne-suprantamą kalbą iš daugė-lio bažnyčių jau pasisekė pra-šalinti, bet Žemaičių vysku-pystėje daugiur lenkų kalbą bažnyčiose dar ikišiol tebe-viešpatauja.

Visų-biauriausias padėji-mas lietuvių kalbos bažny-čiose yra Vilniaus vyskupy-stėje, kur vyskupas Roop, susitaręs su dvarponiais ir lenkomanų kunigų kapitula, tyčia smarkiai persekioja mūsų kalbą bažnyčiose, iš-keldindamas lietuvių kunig-šius iš lietuviškų parapijų į gudiskas ir, primedamas lie-tuviams kunigus nemokan-čius lietuviškos kalbos, arba jos priešininkus.

Šitas mūsų kalbos perse-kiojimas juo lengviaus len-ta kininkams sekasi, kad Vil-niaus vyskupystės lietuvių te-bėra dar labai mažai ap-sviesti, dar mažiau tautiskai susipratę ir gyvena labai vargingose ekonomiskose są-lygose, kuomet visos intelek-tualiosios ir medegiskiosios pajėgos tebesti lenkininkų dvarponių rankose.

AMERIKOS LIETUVIAI!

Neužmirškime visi, kad Vilniaus vyskupystė, mūsų brolių nuo giliausios senovės apgyventas kraštas, yra da-bar didžiausiam pavojuje: čia lietuvių, priešų žudoma, smarkiai nyksta, tarytum, tirpsta tirpsta.

Lenkintojai kunigai sten-giasi visomis pajėgomis pa-versti šito Lietuvos krašto žmones lenkus. Jie ne tik kad neduoda mūsų broliams bažnyčiose Dievop melstis savo prigimta kalba, jie lei-džia ir platina tarp lietuvių yvairius laikraščius ir kny-gas lenkų kalboje, lenkų dvasioje, temdina mūsų bro-lius ir veda iš lietuvių ke-lio. Jie sumestais dvarponių-lenkininkų pinigais traukia iš Lenkijos yvairius mokyto-jus — agitatorius ir leidžia juos per sodžius lenkų kal-bos ir dvasios tarp lietuvių platinti.

Kas-gi mums priderėtų da-ryti, norint šituos mūsų bro-lius tamsuosius išliuosuoti iš lietuvių teisvės nevidonų įtekme ir pritraukti juos prie bend-ro lietuvių gyvenimo? Mes turime lenkintojų dar-bus garsinti ir naikinti; turi-me šviesti tamsinamus mūsų brolius, turime tarp jų za-dinti prigimtos kalbos ir bendros mūsų tėvynės Lietu-vos meilę, o drange su tuo prašalinti lenkų kalbą iš Lie-tuvos bažnyčių, įvesdami jos vietoj mūsų lietuvišką kal-bą.

Rods, prašalinti lenkų kal-bą iš mūsų lenkiškumo, poniš-kumo (ristokratiškumo) už-sikrėtusios bažnyčios yra tuo tarpu dar sunkokas darbas; bet, kaip tik šito krašto žmo-nės susipras lietuviais esą, jie patys lenkomanus kunig-us atstatys nuo bažnyčių ir pasirūpins įgyti kunigus lie-tuvius.

Tad šiame tautiskame šito krašto lietuvių nesusi-prati-

me svarbiausias mūsų darbas yra: platinti lietuvių tarpe viešą demokratiškai-tautis-koje dvasioje.

Kad šitas darbas geriaus vyktų, tarp kito-ko, per Pet-rines Vilniuje įsteigta „Sa-junga“ sugrąžinimui tiesų mūsų kalbai Rymo-Katalikų bažnyčiose Lietuvoje“. Kaip iš „Sajungos“ įstatų, kuriuos veikia apgarsinsime, bus matyti, mūsų „Sajunga“ yra pasiryžusi, neminti kitų da-lykų, leisti ir skleisti tarp žmonių lietuviškas knygas ir laikraščius, kurie neš šviesą temdinamiems ir lenkina-miems mūsų broliams ypač Vilniaus vyskupystėje.

Šitam darbiui, Broliai Lie-tuviai, yra reikalinga pinigų ir pinigų, kurių mums čia labai trūksta; ir jų mes prašome ne tik kreipdamiesi į mūsų krašto žmones, bet ir į jus, Amerikos Lietuviai!

Jūs suprantate, kaip tai yra be galo svarbu išgelbėti mūsų brolius nuo ištautinėjimo, nuo amžino pražuvimo, ir atlaikyti tokį didį žemės plotą prie Lietuvos, kaip Vilniaus vyskupystė, — tad eikite mums pagelbon. Rin-kite pinigų, darykite visur kolektais ir šelpkite mūsų darbą — mūsų bendrų bro-lių apšvietimą ir paturėjimą jų prie lietuvių.

Rinkite aukas ne tik kovai už Lietuvos žmonių laisvę, bet ir kovai su žiauriais nevi-donais, naikinančiais mūsų kalbą, mūsų tautystę. Kaip laisvę, taip ir mūsų tautystę turi būti mums, lietuviams, vienodai brangi!!

Surinktus pinigų teikites siųsti „Sajungos“ kasieriaus, kunigo Juozapo Ambrazie-jaus vardu (Ks. J. Ambrozė-vič, Vilno (Russia), Blago-vieščenska Nr. 27).

Gautosios sumos bus kvit-uojamos „Vilniaus Žiniose“ ir kituose laikraščiuose.

Taigi, Broliai, į darbą! Vilniuje, 5 rugsėjo, 1906.

Dr. J. Basanavičius, „Sa-jungos“ pirmėdis.

Jonas Krienčiūnas, sekreto-rius.

Kunigas Juozas Ambrazie-jus, „Šviesos“ redaktorius, kasierius.

PS. Kitų Amerikos laik-raščių prašome šitą atšau-kimą atkartoti.

Atsiliepiamas!

Mes, draugai 3čios kuopos Lietuvių Socialistų Partijos Amerikoje, gyvendami Cle-velande per 6 metus, pergy-venome du lietuviškų kunig-ų, bet niekada neturėjom nė jokių vaidų su kunigais ir tikėjimu.

Iškiliavus kunigui M. Plašinskui, likosi vyspu-po paskirtas puslenkis, kun. V. Paukšta iš Clevelando lenkų parapijos. Jam už-mės vietą prašėčiaus lietu-viškos Švento Jurgio para-pijos, dar jis nepasakė nė vieno pamokslu, kuriame ne niekintų socialistų viso-kiais nešvariais žodžiais. Žmonės, girdėdami dvasišką tėvį niekinant socialistus, pradėjo jų neapkęsti, pris-iklausę kunigo tuščių pliauš-kačių, pradėjo visokias bian-rybės krauti ant socialistų. Kas kur žmogų paplovė ar subadė, kas ką pavogė, kas kur bekažnuodamas ar gir-tuokliaudamas susipešė, ar-ba kitaip blaiviai pasielgė — vis tai buvo socialistų nedo-ri darbai.

Todėl mes, vietiniai soci-alistai, girdėdami tokius blaivius užsipuldinėjimus, pri-versti atsakyti, kad čia so-cialistų kuopa gyvena jau 6 metai, tai yra, per 6 metus nė vienas socialistas su nie-kuom ne susipešė, ir niekam

nieko blogo nepadarė, ne vie-nas iš Clevelando socialistų nebuvo suareštėtas, jokių provų neturėjo, o kitokių čia organizacijų sandariai per tą laiką turėjo daugybę provų. Taigi aišku, kad socialistai gerai elgiasi. O ką kalbėti apie tokius, kurie savę vadi-jana gerais katalikais, arba laisvamaniais, o ne priguli-nė priė jokios organizacijos! Beveik nėra tos dienos, kad nereiktų į jų tarpą įsimaityti policijai, o visos tos nedory-bės verčiamos ant sprando so-cijalistų.

Todėl mes, socialistai, ma-tydami tokius neteisingus užsipuldinėjimus, priversti esame parodyti, kad sociali-stai nestovi teip žemai, kaip apie juos yra kalbama, bet jie labiau išsilavinę už kitas čia gyvenančias organizaci-jas. Mes socialistai užvie-diname kun. V. Paukštą ir vi-sus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant mūsų susi-rinkimų, kurie atsiduoda kas pirmą utarninką mėnesio va-karę, ir kas 3čią nedėdienį 3čią valandą po pietų po No. 210 Cent. Vaiduvet, o kiekvienas gali persitikrinti, kuom mes socialistai užsimam ir ką mes darom: ar mes griau-jame tikėjimą. Tąsyk tik tušti jūsų niekinimai pasi-baigs, kadangi pas socialist-us durs atviros visiems ir sąrgų mes prie durų nesto-m, kiekvienas turi lygias tiesas, gali kalbėti ir išrodi-nėti geras ar blogas puses Lietuvių Socialistų Parti-jos.

Užbaigdami savo paaiški-nimą, pasitikim, kad bus tarp mus ir kunigų ir lietuvių ra-mybė, kaip iki šiol buvo, mes tikime, kad tai bus pirmuti-nis ir paskutinis mūsų atsi-liepiamas.

Jeigu to nebūtų gana ir dar trauktusi tušti užsipul-dinėjimai, kaip iki šiol buvo, tuomsyk mes, socialistai, bu-sime priversti griebtis ginklo į ranką ir kovot su priešu. Jeigu ir busime priversti ko-vot, tai visgi ne užsimėim tuščiais pliauskalais, kaip V. Paukšta, bet kovą vesime teisingai, faktiškai, mes ne-sinaudosime iš revolverių, kardų, akmenų, kumščių ir tam panašių ginklų, kaip kad prieš mus rengiasi var-ti kunigo šmeizimo pasekėjai ger! katalikai, mes nevarto-sime, bet nurodinėsim vien nedorybes paremtas ant fak-tų, išrodinėsim, kaip doris-kai stovi kunigas ir jo span-gių pasekėjai dvidešimtamė amžy. Tiek tuom tarpu at-sakome ant visų užsipuldin-ėjimų ant mūsų.

Vardu 3čios kuopos L.S.P. Amerikoje.

Komitetas.

Jeigu komitetas tikisi pro-tesias uždaryti burną savo priešams, tai iš augsto gali-me užtikrinti, kad savo vil-tyse apsiriks. Tik išlavintas protas protauja, neišlavinta greičiau žodžiai patraukia. Mes Amerikoje mokymės ko-vos buvo nuo amerikūnų, o čia partijos kovą vien as-a-biškai besiniekinėjimas. Ge-riau ant tokio ginklo visai nepaisyti.

Red.

Jeigu komitetas tikisi pro-tesias uždaryti burną savo priešams, tai iš augsto gali-me užtikrinti, kad savo vil-tyse apsiriks. Tik išlavintas protas protauja, neišlavinta greičiau žodžiai patraukia. Mes Amerikoje mokymės ko-vos buvo nuo amerikūnų, o čia partijos kovą vien as-a-biškai besiniekinėjimas. Ge-riau ant tokio ginklo visai nepaisyti.

Vardan taisybės.

Neperšienai patėmijau „Lietuvų“ korespondenciją iš Amsterdamo, N.Y., ku-rioj p. Dapkevičiaus panorėjo pasirodyti esąs teatrališku kritiku. Toks nūsimanymas — tai dar pūš bėdos; nors, no-rint būti kritiku, reik turėti šokių tokių supratimą apie kri-tiką abelnai, o apie teatrali-šką kritiką šiame atsitikime ypatingai, — kitaip, galima lengvai pastoti kritiku iš pa-

sakos Krilovo „Asilas ir lak-s-tingas“.... Bet tai dar ne-likas: terašinėja sau kriti-kas ne tik apie teatrus, bet nors ir apie žvaigždžių bėgi (manau, jog supratimas tų dviejų dalykų bus vienodas). Kam nieži liežuvį, te sau pa-sikaso — sumanus skaityto-jas atskirs pelus nuo gru-dų....

P. Dapkevičius, norėdams pa-likti „geru“ korespondentu ir įgyti vardą „gero tautie-čio“, griebėsi už kito įnagio, ir labai blaivaus įnagio: ne-teisingų žinių, koliojimo ir apšmeizimo ypatos, kuri vi-sai ant to neužsitarnavo. Ta-ypata yra vietinis klebonas. Aš nežinau kuomi kun. Z. praskalto Dapkevičiumi, bet žinau tą, jog atkeršinimui net savo didžiausiam priešui ne-sigriebė melo, atsiminda-mas ant to, jog koliojimas ir apšmeizimas plėšia garbę ne šmeiziamam, bet šmeizikui. Tą reikia gerai turėti ome-nyje kiekvienam, kuris nori būti žmogumi ir nori kitus kritikuoti.

Nepažįstu aš p. Dapkevi-čiaus, bet jo liogiką (jeigu ją turi) suprantu gerai.

Šiuose laikuose kas tik no-ri likti „rašytoju“, neatbuti-nai griebiasi kunigų: nie-ko nėra lengvesnio, kaip pa-rašyti straipnį, kuriame ant kiekvieno žingsnio susitiksi su žodžiais: „ilgaskvernias, vagis-kunigas“ iš vienos, o „tėvynės labas, tautiška dir-va, letargiškas miegas, snau-duly“ ir tt. — iš kitos; vie-nas straipnis taip yra pa-našus į kitą, lyg tartum visi ant vieno kurpalio daryti....

P. Dapkevičiaus išbandė savo literatišką spėką teippat, su tuom tik skirtumu, kad kitose korespondencijose yra nors dalis teisybės, kore-spondencijose p. Dapkevičia- nuo pradžių iki galų vie-nas melas (negrazus tai zo-dias, bet mandagesnį sunku būtų sarasti).

Kun. Z. aš gerai pažįstu, geriaus negu p. Dapkevičia, finansiskās padėjimas Am-sterdame parapijos ir gi ge-rai yra man žinomas ir dėlto tai aš vėlyčiau ir p. Dapkevičiai būti teip skrupuliškai teisingu, ypa-tingai pinigiskose dalykuose, kaip yra p. Dapkevičiaus apšmeizta ypatas.

P. Dapkevičia! Ant ko re-metė savo užmetinėjimus? Ant dasiprotėjimų ir tai sa-vo ypatiskų.... Jus manė-te, kad jeigu vienas šuo yra margas, tai jau ir visi turi būti margais.... Jeigu dau-gybė kunigų blogai pasiel-gia, tai ir šis turi būti neat-butinai tokiu vien tik dėlto, kad yra kunigu.... Tai ju-sų liogika, kurios prisilai-kydams priešiau neatbutinai prie tokio išvedimo, kaip: „matyt, yra neper išmintin-giausias „mylėtojas tėvynės“, ar socialistas (dovanokite man šitą vienatį dasiprotėjimą, bet, turbūt, neklystų, man-damas, jog turite pretensiją prigulėti ar prie vieno, ar prie kito) dėlto ir visi, „tėv-yninai“ ir visos socializmas teipgi jau ant nieko.... O ne, p. D. I. Su tokia liogika visa pasaulė (nors ji ir yra apskriti) būtų senai į viršų kojomis išsišvėrus. Nema-nykit, jog aš ginu čia tą ypa-tą dēlo, jog ją pažįstu; aš ly-giai ir kunigui pasakyčiau žodžius tiesos, jeigu man prisiektų. Ginu ne tiek ap-šmeizta ypatą, nes ji, turbūt, mažai teatbija ant tokių kri-tikų, bet ginu skaitytojus, kuriems reik grūdų, o ne pelų, ne purvų, kokius p. D. paduoda (ne jis vienas t. daro. Rd.); ginu patį laik-raštį, kurį p. D. ir panašus

jau „rašytojai“ per savo at-tingumą verčia būti mešlynu visakių purvų, vietoje būti išdirbta dirva. Ar toki ko-respondentai nežino, kad ga-dina gerą vardą laikraščio, kuris, užsitikėjęs sanžiškū-mui korespondentų, talpina jų žinias? — Man nepatiko ir p. Stanislaivo straipsnis — atsakymas ant užmetinėjimų p. D. — nepatiko, nors teisy-bę faktų paduotų tame straipsnyje, galėčiau patvir-tyti. Dėlko nepatiko! Dėl-to, jog buvo per daug nelite-ratiškas, sustatytas ne pagal tiesą stilistikos: per daug bu-vo prikrauta „epitetų“ ir šep palyginimų, kurių maž p. D. ir buvo vertas, bet ku-rie patį straipsnį per daug „margino“.... Štai dar pa-veiklas matematiško gabu-mo p. D. Pagal jį, parapija susidedanti iš apie 500 ypa-tų laike dviejų metų gal su-dėti net \$500000. Liogikos dangiau, p. Dapkevičia! Ma-nau, jog nebūdami per stip-riausi aritmetikoj, vieną my-li per daug pridėjote, jeigu ne tai — greičiau galėtume-ti būti prie teisybės.

Geriaus reik liautis rašyti apie dalykus, apie kuriuos visai mažą supratimą turime. Nesigaili tamsta savo darbo, tai pasigallėkite nors skaity-tojų laikraščio, o ant galo.... nors ir redaktorius, kad jam nereiktų teip daug patėmi-jimų daryti, bemokinant tamsta įvairių „mandrių“ zo-delių, k. a.: rezisierius, akto-rius, sufleris ir tt.

Vertėtų ant to vieko spiau-ti ir neušimdinėti tiek vie-tos laikraščio, bekalbant panašioms korespondentams į galvą, kad neteisybė — tai blaivus įrankis, nevertas do-raus žmogaus, bet matant, kaip vidurdienyj užpuldinė-ja ant žmogaus, norėdami sutersti jam gerą vardą, tik-rai sunku tylėti. Tačiau tas tokiuose atsitikimuose pasa-kyčiau, kaip antai pasakoj: „Prieteliai! Teloja sveiki! Aš jų paprotį gerai pažįstu: palos ir — perstos...“ Tei-sybė, perdidelė garbė būtų panašioms logikams pasilei-dus su jais į ilgesnį polemiką.

B. Baliutis.

Mazai mūsų laikraščiai tu-ri korespondentų, kuriems ne reiktų panašių pamoki-nimų. Bet mokinant, reikia ir korespondentų klaidas pa-rodyti, jeigu jos žinomos. Iš šito gi iš šalies žiurintis visgi ne žinos, kame yra Dabk. melas, kadangi tie melai ne parodyti. Skaitytojai negai-li žinoti kaip stovi Amster-damo parapijos reikalai. Gal rašantis norėjo nurodyti ant klaidų apskritai mūsų laik-raščių korespondentų. Bet pas mus didesnė dalis kore-spondentų spejimūs remia ant iškilbtų iš pirmo moty-vų, be šmeizimų ne moka ap-sieiti, nesupranta, kad tas yra blogu. To vienok vie-nas laikraštis, ne pataisy, kadangi vieno atmetos ko-respondencijos su tendentis-kais spėjimais patilps kita-m. Pataisyti tą, tą piktžolę galima but iš mūsų dirvos išrauti tik susitarus mūsų laikraščių redakcijoms, bet tas, bent čia Amerikoje, šiuom kartu yra negalimu.

Red.

Mūsų geradariai.

Perskaiciūs N. 40 „Kovo“, negalima natylyti neatsilie-pus. Labai įstabu, matant tokius apsieiškimus. Kaip draugas A. Žagaras, teip augštai mokytas tėvynainis, teip moksliskai nuderė su-mašydamas viską į šiupinį: Keleivį, Žvaigždę ir kunigū, Tėvynės Mylėtojų draugystę

su Susivienijimu Lietuvių Amerikoje. Visi žino, kad minėtos organizacijos nema-žai veikia tėvynės labui.

Tegul pasako Žagaras, ar atlaikė nors vieną susirinki-mą, ant kurių nebūtų buvę sanariai Susivienijimo, arba T. M. D.? Kasgi parengia su-sirinkimus, jeigu ne tie patis sanariai organizacijai?

Tegul parodo Žagaras nors vieną draugystę, kurių šimtai yra Amerikoje ir ku-riuos turi tukstančius banko-se, kiek sušelpė literatūrą (kurią augštai mokytas Ža-garas vadina skudurais) ir revoliuciją? Ar ras nors vie-ną tokią kaip Tėvynės Mylė-tojų draugystę?

Ar užtai Žagaras virš minė-tas organizas net žemiaus „Žvaigždės“ pastatė, iš-juokė setoniskai: gir-di, netoli Chicagos sutvers S. L. A. respubliką (suprask prieglaudos namą su koloni-dangiu, p. Dapkevičia! Toj respublikoj Žagaras gal dar prezidentu pastoti, o jo draugai ministeriais) ant li per daug pridėjote, jeigu ne tai — greičiau galėtume-ti būti prie teisybės.

Tokių išjuokimų ir nieki-nimų jau drovis daryti ir kunigai, kurie yra atvirais priešais laisvės žmonių. Viešpatie, apsaugok mus nuo tokių drangų, o nuo ne-draugų patį pataikysime ap-sisaugoti.

Meldžiame guodotinių drau-gysčių ir draugbrolių T. M. D. ir S. L. A. atkreipti atidą ant A. Žagaros. Kuom mes ir mūsų organizacijos jam nusidėjo ir ko nuo mūsų rei-kalauja, už ką mus varo ant Marso? Tegul parodo, kur jis sutvėrė kokią viešpatystę ant kokios planetos? Kur jis ką nuveikė be jo išniekin-tų organizacijų pagalbos?

Tegul Žagaras eina namas nuo namo ir organizuoja lietuvių neprigulinius ne į jokias organizacijas, ir jeigu jos atsisakys aukauti ant tėvynės ankuro, tąsyk galės jas siųsti ant Marso, išjuok-damas savo „moksliskais“ iš-vadžiojimais (žiurėk „Kovo“ 40 nr.

Susivienijimas L. A. ir T. M. D. yra nemažos organiza-cijos. Jos darbuojasi, pagal savo išgalę, ant tėvynės labo ir darbuosis toliaus, nepaisy-damos ne ant žagarų, ne ant malkų, ne skiedrų.

Toliaus, kaip Pilypas iš kanapių, išlindo, kreipdamas savo nevalytus dantis ant „ka raliuko“.

Tegul tik Žagaras pasidar-buoja ant labo tėvynės ir žmonių ir darbininkų apšvie-timo, kiek pasidarbavo mį-nėtas karaliukas. Jeigu ta-sai karaliukas nebūtų prire-nęs dirvos ir Žagaras neturė-tų ką veikti Amerikoje.

Žagaro kritikos yra vien-pusiškos, jis mato tik soci-alistus, daugiau nieko. Bet neapsiėmė ir nepažinęs aplinkybių negali būti socia-listu. Kas pakėlė tą patį šiadienykštį socializmą? Ar ne tie patys lietuviai, ku-riuos Žagaras siuncia ant Marso?

Melstume p. Z., kad jis mums ką naudingeno para-šytų be šmeizimų ir išjuokimų kitų tik todėl, kad ne į jo dudą pučia. Ar tai tokia socialistų išgiriama laisvė? Suerzinimas draugias juk gali atsiliepti ir plaukime aukų revoliucijos reikalams. Ar to p. Žagaras ne supran-ta?

V. Pukas ir F. Eismontas.

Nuo Kauno gubernato-rius ukininkams Kauno gubernijos.

Jus, be abejonės jau, žino, jog viršiausiu įsakymu

nuo 9 liepos 8 m. cecorystės seimas tapo paleistas ir sušauktas naujo seimo pasikirtas ant 20 vasario 1907 m. Išleistame dėl šio atsitikimo viršausiame manifeste nurodytos ir seimo paleidimo priežastys. Jų tikra prasmė yra: jog seimas, pasidavęs nekurių karštesnių savo sanarių įtekmei, ėmė statyti valdžiai tokius reikalavimus, kurių ji negalėjo priimti, nes per tai pakeltų dar didesnius vaidus tarpe gyventojų ir vieton geidžiamo šalies nuaminimo, pakiltų nauji su mišimai ir nelaimės. Bet paleisdamas seimą, šviesiausias cecorius nenori sugrįžti senosios tvarkos, kaip tai šaukia kurstytojai (agitatoriai). Jis patvirtina per manifestą savo nepakreipiamą valią, idant jo valdomoje Rusijoje nauja tvarka pasilytų ir toliau ir idant naujasis cecorystės seimas parųptų tokius įstatymus, kurie pritikytų atnaujintoms Rusijos reikalavimams. Išmintingi žmonės teip ir suprato cecorystės seimo paleidimą, teipgi suprato šį atsitikimą ir didesnė dalis paties cecorystės seimo sanarių. Jų skaitlė ir jų įsūriai atstovai lieviai: kun. Vincentas Jarulaitis, Čeclovas Milvidas, Juozas Sabalis, pripažindami augščiausią valdžią tiesą paleistiseimą. Jie be prieštaravimo pasidavė viršausiui šviesiausio cecoriaus valiai; bet atsirado nekurie toki seimo sanariai, kurie, susivaidinę Suomijoje, driso išleisti atsaukimą į žmones, nupieikiant viršausios valdžios parodymą ir kviečiant žmones prie įstatymų nepildymo. Iš to pasinaudojo tvarkos ir įstatymų suėdymo priešai, kurie vėl griebėsi iš paskutinių suvadžioti žmones ir sukurstyti juos prieš cecorių ir jo pastatytą valdžią. Bet juk ir pirmiau paikino jus visokiais atsisaukimais, kurstančiais prie sumišimų ir priešinosios valdžios. Vie nok ikišiol jus, kauniečiai, žinodami iš jų kaimynų latvių pavidžio, kokias nelaimes užtraukia teriojimai, sauales ir maistų mėginimai, su atsargumu sutikot tuos viliojimus, kuriais bandė jus supainioti visoki nevidonai: tebando kiti, o mes palukėsim ir pažūrėsim, kalbėję jus, ir ant blogo tas jums neisėjo. Daugeliu mūsų tėvynės vietų, miestuose ir dvaruose siautė teriojimai, ugnis ir beprotiška buvė naikinami per amžius sutauptoti turtai, apimti pikty pagėdimų žmonės užmušinėjo kitaip tikinčius, brolisėjo prieš brolį ir kraujas tekėjo, o jus tame laike Dievas apsaugojo nuo revoliucijos baisių ir gyvenimas Kauno gubernijos kaimuose ir miesteliuose, išskyrus nekuriuos atsitikimus, tekėjo savo paprastu taikos keliu. Teisybė ir mūsų gubernijoje atsitiko keletas biaurių užmušimų ir užpuolių (turbūt tą darė valdžios tarnai. Rd.), o teipo smulkus sumišimai, bet tai buvo darbas atskirų, užmiršusių Dievą ir sąžinę išgamų, kurių pikta deijstės sukėlė visuose do ruose lietuviuose pasibianrėjimą ir gailstį, o sumišimai tapdavo greitai numalšinami, vartojant tam tikrus įrankius šiuose atsitikimuose. Jus ukininkai galėjote ne vieną kartą persitikrinti, jog kiekvienas tvarkos sulauzimas užtraukia skaudžias pasekmes ne tik ant jos sulauzytojų, bet ir ant visų gyventojų. Juo didesni sumišimai, juo skaudesnius baudimo įrankius priversta vartoti valdžia jų numalšinimui

ar šep ar teip, su mažiau ar daugiau aukų, visi sumišimai tampa prašalinami ir pagaliau už viską turi nukentėti ne tie, kurie pradėjo, bet tie, kurie juos sekė. Aš esmi persitikrinęs, jog Kauno gubernijos ukininkai ir toliau pasirūpys užlaikyti reikalingą tvarką ir jog vietinės valdžios ne reikės griebtis kokių nors skaudžių įrankių. Dėltogi kviečiu jus neklausyti agitatorių-revoliucionių kurstytojų, kviečiu pildyti sąžiniškai visus teisingus valdžios reikalavimus, atsimenant, jog ji visados turi užtektinai spėkų jų paturėjimui. Ramiai laukite naujų rinkimų į cecorystės seimą, kur ir jūs atstovai galėsite įstatymų ir doru būdu užstoti jūsų reikalus ir teisingus geisumus; reikalai esant, jums ir dabar nieks nedraudžia pranešt valdžiai per mane apie jūsų rūpesčius ir skriaudas ir kaip ligšiol, visada rasite manyje prijaunantį jūsų teisingiems ir išmintingiems reikalavimams užtarytoją. Vienkart tiems, kurie trokšta padidinti savo žemės plotą, primenu žodžius viršausio manifesto: jog tiktai pilnai tvarkai ir ramumui esant, galimas tvirtas žmonių buvimo pagerinimas ir tada pagal mūsų monarcho norą, Rusijos artojas be blėdies svetimam valdymui gaus ten, kur esti žemės ankštumas, įstatymų ir doru būdu praplatinimui savo žemvaldystės.

Kauno gubernatorius
Vieriovin.

Talpiname šitą gubernatoriaus atsisaukimą į Kauno gubernijos lietuvių, nors jame nieko nežinomo ir svarbaus nėra. Atsisaukimas tas rodo vien, kad ir caro tarnai moka į lietuvių švelniai kalbėti, jeigu jų bijosi.

Red.

„Žiburelio“ draugijos įstatymai.

I. BUVEINĖ.

1. „Žiburelio“ draugijos buveinė yra Vilniuje.

II. TIKSLAS.

2. „Žiburelio“ draugija turi tikslą šelpti einančius mokslą neturtingus lietuvių ir lietuves, kurie ateityje galėtų atnešti Lietuvos visuomenę kuodidžiausią naudą.

PASARGA. Pirmiausia šelpiami tie, kurie jau yra pasirodę savo darbais visuomenės, literatūros ar dailės dirvoje.

III. SĄNARIAI.

4. Draugijos sąnariais gali būti pilnamečiai vyrai ir moters. Priėmimas už sąnarį paeina nuo 2 sąnarių — įteikiančių ir visuotinio susirinkimo — priimančio.

5. Sąnarių pareigos:

a) mokėti į draugiją po 5 rublius kas metai;

b) rinkti aukas ir didinti draugijos turtą;

c) rūpintis padauginėti sąnarių skaičių.

6. Sąnarys, neįmokėjęs, metams pasibaigus, sąnario įnašas iki sekančio visuotinio susirinkimo, nustoja buvęs sąnariu.

7. Visi nusprendimai, apyskaitos ir visas dalykų stovis turi būti pranešamas vieną kartą metų buvyje visiems sąnariams.

VI. TURMAS.

8. Draugijos turtas susideda iš sąnarių įnašų, aukų, pelno nuo spaudinių, spektaklių, koncertų-skaitymų ir tolygių šaltinių, teipogi iš gražinamųjų skolų.

PASARGA I. Tie turtai, kurie bus paaukauti su ai-

kiu nurodymu, kaip ir kam jie turi būti vartojami sulyg draugijos tikslo, privalo būti vartojami pagal aukautojo nurodymą.

PASARGA II. Piniginis draugijos turtas laikomas banke.

V. KOMITETAS.

8. Draugijos reikalus veda komitetas iš 3 sąnarių: pirmininko, raštininko ir izdininko.

9. Komiteto sąnariams užvaduoti yra renkamas vienas kandidatas.

10. Komitetą renka visuotinis susirinkimas vienleis metams.

11. Komitetas.

a) rūpinasi draugijos turtu padauginimu,

b) sukviečia visuotiną susirinkimą,

c) duoda visuotinam susirinkimui apyskaitą apie savo veikimą.

d) apskelbia laikraščiuose ir skyrių spaudžina visuotinio susirinkimo patvirtintą apyskaitą.

e) pildo visuotinio susirinkimo duotas instrukcijas,

f) priima ir išleidžia pinigų visuotinio susirinkimo nusprendimų,

g) renka žinias apie reikalaujančius draugijos pašelpus,

h) paskiria, tam tikram reikalui atsitikus, paprastąsias pašelpas,

i) patvirtina visus rastus draugijos antspaudą ir savo parašais, kurių turi būti trys: pirmininko, raštininko ir izdininko,

k) susirenka kas mėnesį ir gali sukviešti, bendram darbavimui, atskirus sąnarius, teipgi ir samdo reikalingus darbininkus.

12. Komiteto sąnarių priedermė:

a) Pirmininkas veda visuotinį susirinkimą ir komiteto susirinkimus; laiko pas save draugijos antspaudą su parašu: „Žiburelis“.

b) Raštininkas veda knygas, kuriose užrašoma nusprendimai visuotinių susirinkimų ir komiteto protokolai; jis teipgi veda šelpiamųjų surašą ir metinę draugijos veikimo apyskaitą.

c) Izdininkas priima ir duoda pinigų. Jis veda gaunamųjų ir išleidžiamųjų pinigų surašą ir turi savo priežiūroje draugijos turtą.

d) Kandidatas užvaduoja, reikalui atsitikus, komiteto sąnari.

VI. SĄNARIŲ SUSIRINKIMAI.

13. Paprastieji visuotini susirinkimai esti mokslo metų pradžioje, t. y. liepos arba rugpjūčio mėnesiuose.

14. Metinis visuotinis susirinkimas yra tik tuomet teisėtas, jei susirinko bent 1/3 dalis gyvenančių Lietuvoje sąnarių. Įstatymų permainingumui reikalinga, kad būtų susirinkusi bent pusė visų sąnarių.

PASARGA. Nesusirinkus reikalingam sąnarių skaičiui, turi būti paskirta ne anksčiau kaip per savaitę antro susirinkimo diena; antras susirinkimas ir nėsant reikalingam sąnarių skaičiui, gali spęsti apie draugijos reikalus.

15. Nepaprastieji draugijos susirinkimai, prireikus, yra suaukiami komiteto arba pareikalavus 1/3 dalį visų draugijos sąnarių.

16. Susirinkimo laikas ir vieta turi būti apskelbta per 3 savaites iškalno metiniam visuotinam susirinkimui ir per 1 savaitę iškalno nepaprastam susirinkimui.

17. Visi dalykai visuotinam susirinkime yra sprendžiami paprastu balsų dau-

gumu. Tik, klausime apie draugijos įstatymų permainingumą reikalinga daugumas 3/4 balsų.

18. Visuotinas susirinkimas:

a) išklausia apyskaitą apie draugijos veikimą per metus,

b) priima knygas ir kasos stovį per išrinktą tam tikrą revizijos komisiją.

c) peržiūri ir patvirtina komiteto sustatytą apyskaitą.

d) paskiria stipendijas ir paprastąsias tam laikui pašelpas,

e) įlesko šaltinio draugijos turtams padidinti,

f) renka komitetą,

g) priima naujus sąnarius ir išmeta iš sąnarių ekaičiaus nepildančius „Žiburelio“ įstatymų,

h) sustato biudžetą ateinančioms metams,

i) duoda visokias instrukcijas komitetui, kaip antai: apie sugrąžinimą skolų nuo suselptųjų;

PASARGA I. Paprastąsias pašelpas gali, prireikus, paskirti ir pats komitetas.

PASARGA II. Nesąnarys, duodąs pašelpą mokslą einančiam lietuviui ir norįs, kad tie pinigai sugrįžtų į „Žiburelio“ kasą, turi pranešti draugijos komitetui, kuris įtraukia tą pranešimą į metų apyskaitą.

VIR. ŠELPIAMIEJIE.

19. Norintieji gauti pašelpą turi pranešti komitetui savo vardą, pavardę, kilmę, amžių, apšvietimo laipenį ir, jeigu galima, savo darbą.

20. Suselptasis „Žiburelio“ augintinis, įgijęs kokią nors vietą, ar gavęs kokį darbą ir materialinį sustiprėjus, privalo sugrąžinti draugijai savo skolą.

21. Stipendijantai ir šelpiamieji duoda kvitą ir pridedamą sugrąžinti draugijai pašelpą, kuomet sustiprės jo medžiškas padėjimas.

VIII. DRAUGIJOS UŽDENGIMAS.

22. Jeigu „Žiburelio“ draugija būtų, dėl kurios priežasties, kuomet uždengta, arba pati iširtų, suauktasis tam tyčia visuotinas susirinkimas paskiria likusįjį draugijos turtą apšvietimo reikalams.

Anks priimamos pas p. J. Vileišį, Vilnius, Vilniaus gtv. 34-4.

Po prašymo pasirašė: D-ras J. Bagdonas, F. Bortkienė, P. Gaidelionis, D-ras St. Matulaitis, G. Sapkauskaitė, J. Vileišis.

Pagaršinimas.

Mūsų miesto lietuvių pasiuntė mane kauptuoti So. Omahos lietuviškai bažnyčiai į Sioux City, Ia. Aš norėdamas parodyti, kad dovanų nepasisavinu; pagarsinu per laikraštį, kiek ir kas davė:

J. Kazlauskas \$5.00; A. Dirse \$3.00; J. Mekenis ir A. Krikstionis po \$2.00; M. Čepanas, M. Bajokas, M. Bakuns, V. J. Dirse, J. Jukna, M. Mekenis, B. J. Murray po \$1.00; D. Lapinekas, Pestnikas, A. A. Games, Daniek, S. P. Saljee, J. Tedford po 50c. Viso surinkta \$22.00.

Davusiems išreikšti širdingą ačiū vardan mūsų parapilios, J. Mazilauskis.

Redakcijos atsakymai.

M. Zuk. Šaltinių privatiški vaidai ir besiskundimai visuomenę ne apgina; jie gali ir be laikraščių pavydėjimus ir vaidus užbaigti. Ar jūsų mieste nėra nieko svarbesnio? Jeigu šaltininkai nelauzys užgirtų tiesų, tai ir šnipai neris dirvos. Šaltininkų privatiški reikalai visuomenę ne apgina, nors katras iš jų ir įpultų kitam kasamą duobę.

Apsireiškimai atmosferoje arba Meteorologija.

Pagal Prof. Wojeikov'a.

Jurij ukai buvo veik visada ir jie teip tiršti, kad negalima matyti nė arti stovinčių daiktų. Ukai tie drėgni, šalti, nuo jų žmonių drabužiai perslampa kaip nuo smarkių lytų.

Sutirštėjus ties žeme vandens garams, darosi ukai; jeigu gi toks sutirštėjimas buvo augštai — iš ukų darosi debesys; ištikro, terp ukų ir debesų nėra nė jokio skirtumo, debesys yra tai ukai pasikėlę augštai. Orlaivininkai lekianti per debesį nejaudina nė jokio jų pasipriešinimo, randa vietoj debesų vien tirštus ukus. Tą patį galima patėmyti ant augstų kalnų einant per debesis. Ukai ir debesys yra tas pats, tik paprastai mums pažįstami ukai laikosi apacioj prie žemės, debesys gi yra augštai nuo kelių verstų iki kelių dešimčių pėdų.

Debesys pasidaro atšalus augštai orui, arba susimaišius dvim orų tekėjimams, iš kurių vienas šiltesnis, kitas gi šaltesnis. Peržiūrėkime aplinkybes, prie kokių darosi debesys.

Visi juk matė vasaros laike baltus debesis išrodančius kaip balti, milžiniški kalnai. Apacia jų truputį tamsesnė, kadangi ta jų pusė yra šėšelyj, saulės spindulių neapšviesta. Kraštai jų visai išsivienėję, aiškiai atsimušia ant tamsesnės parvos mėlno dangaus. Debesys tie darosi šitokiu būdu: šilūs apatinieji oro sluogsniai, jie, su esančiais garais kyla augstyn. Šiltas oras, pasikėlęs į šaltesnius augštus ruimus, atšala; atšalęs gi oras negali palaikyti tiek vandens garų kaip budamas šiltu apacioj, dalis jų atsidalina iš oro pavidale mažų ukų burbulėlių. Juo šiltesni kylanti oro sluogsniai, juo augščiau pasikelia debesys, bet vakare, atšalus labiau orui, jie leidžiasi žemyn, o kartais, patekę į šilūsį orą, vėl persikeičia į garus ir išnyksta. Tie baltieji debesys laikosi paprastai 50 ir 100 metrų, taigi labai žemai.

Jeigu tie debesys vakare nesileidžia žemyn, jeigu jie priima tamsesnį parvą, tai tas rodo, jog ties jais, augščiau, yra kitas debesų sluogsnis.

Jeigu viršutiniuose oro sluogsnuose yra dang drėgnumo, jeigu oras ten teip drėgnas, kad mažai reikia iki prisotinimui, tai galima laukti lytaus arba audros.

Pasitaiko, kad naktimis, dėl pasimažinimo oro temperatūros, susitirština garai; tasyk matome, kad dangus greitai temsta.

Jeigu peržiūrėsimė du oro sluogsnius, iš kurių vienas šaltesnis, kitas gi šiltesnis, tai suėję ir kruvą, jie negali palaikyti visų juose esančių garų ir dalis garų persikeičia į debesis. Matome juk kaip susitikus dvim vėjams darosi debesys.

Europoj tankiai mainosi šiltas pietvakarinis ir šaltas šiaurietinis vėjai. Kaip tik šiltasis vėjas susitinka su šaltuoju, tuojaus darosi debesys ir dangus apsiniaukia. Tie debesys, kaip ir šaltieji vėjai, laikosi ne augštai, jie tiršti ir stori. Debesis tuos nešioja vėjai, bet vietoj nuneštų, darosi tuojaus nauji ir teip traukiasi, kol neužstoja saulės oro tekėjimai; tasyk dangus prasišvies; paskutinius debesų sluogsnius išsklaido vėjai.

Kaip tik šiltas vėjas patenka į šaltą, tai teipgi darosi debesys, bet jie tveriasi augstiniuose atmosferos sluogsnuose. Ant mėlno dangaus pasirodo lengvos, kaipi valaknėlės ukų. Tankiai rodosi lyg kad jos eitų iš vienos vietos, rodosi kaipi išsiskaidoję medžiai, todėl juos ir vadina, antai Vokietijoje, vėjų augmenimis. Tos garų valaknėlės labai atšala, sutirštėja, persikeičia į mažus ledo kristalėlius ir tveria rubežių dviejų oro tekėjimų — šalto ir šilto, jie yra augščiau visų kitų debesų. Žemiausi tie debesys yra neardžiai nuo žemės paviršiaus kaip 70000 metrų.

Taigi jie yra jau amžino sniego ir ledo ruimuose, ten vandens garai negali persikeičti į vandenį, kadangi vanduo negali laikytiesi, užšala. Tuos augščiausiai esančius debesis vadina plunksniniais (cirrus), dėl jų panašumo į plunksnas.

Kartais debesų baltumas aptemsta, persikeičia ir pavidalas, išrodo jie kaipi vatos grumtelės. Toks tų debesų persikeitimas yra zenklų lytaus. To pavidalo debesys vadina plunksniniais sluogsniais (cirro stratus).

Kartais debesys buva teip praskiesti, reiti, kad per juos matyt žvaigždės. Kad juos apšvieta saulės spinduliai, tai išrodo apskritus. Šitie debesys laikosi vidutiniškai 4000 metrų nuo žemės paviršiaus. Juos vadina cirro cumulus.

Paprastai debesys turi apvalų pavidalą, sugręsti jie į kruvą kaipi baltos pusnys. Debesis tos veislės vadina cumulus.

Cumulus ir cirro-cumulus labiausiai puošia dangų puikioms auksinėms parvoms atmušdami saulės spindulius jai besileidžiant. Susirinkus kruvoms debesų, jie išsklaido ant viso dangaus, išrodo lyg bandos baltų arvių. Vadina tokius debesis cumulo-stratus.

Pirm puolimo lytaus debesys įgauna didesnę stangumą ir storumą, buva tamsūs, kartais visai juodi, švieseni buva vien lediniai debesys. Lytinius debesis vadina nimbus.

Nevienas gal pažysta debesį reiškančią žmogį besitraukiančius lytus. Tasyk visas dangus užtraukia kaipi paln dangė, iš kurio pradeda pulsti smulkūs lytus; de-

sis tokius net sunku atskirti nuo dangaus, kadangi jie teip jau užima visą horizontą.

Lediniai debesys paprastai buva palšos parvos; kadangi jie tiršti, tai paprastai jie temdo ir dienos šviesą.

Iš tirinėjimų, atliktų Švedijoje 1896—97 metuose pasirodė, jog visokių veislių debesys ne vienokioj augstumoj laikosi vasaros ir žiemos laike; vasarą debesys laikosi augščiau negu žiemą.

Plunksniniai debesys (cirrus) susidėti iš ledo kristalėlių, paprastai laikosi augstumo: žiemos laike 6980 metrų, vasarą 8180 metrų. Cirro stratus, žiem. laike 5460 metrų, vasarą 6360 m.. Cirro cumulus, v. l. 6180 m., žiemą 6450 m.. Alto cumulus, v. l. 5030 m., ž. 5200 m.. Lytiniai (palo-cumulus), v. l. 990 m., ž. 1200 m.. Cumulus, v. l. 1650 m., ž. 1680 m.. Cumulus apatiniai, v. l. 710 m., ž. 1450 m.. Cumulus viršutiniai, v. l. 1520 m., ž. 2000 m.. Eiliniai debesys, v. l. 510 m..

Augštis, kokiame laikosi visokių veislių debesys, čia parodytas vidutinis, bet kartais jie pasikelia ir daug augščiau. Teip, pavykslan, eilinius žemiausius debesis randa augstumo 780 m., bet kartais jie pasikelia ir iki 3680 metrų, taigi apie 3½ versto. Plunksninis debesys patinka jau augstumo 3610 metrų, bet jie buva ir augstumo 11840 metrų.

Veik visų tautų pasakose ir padavimuose debesys lošia svarbią rolę, kas rodo, kad jų svarbą pažino žmonės labai seniai, nors ir nemokėjo išaiškinti priežasčių, kurių dėl debesys darosi, nežinojo kas yra ištikro debesys.

Debesys sleuka iš vietos į vietą, juos nešioja oro tekėjimai; pereinami iš vieno krašto į kitą, jie gabena teip labai augmenis ir gyviems sutvėrimams reikalingą drėgnumą. Debesys todėl turi ne mažą įtekmeį ir ant klimato visokių mūsų žemės kraštų. Europoj ir Lietuvoj dangus labiausiai apsiniaukęs paprastai po pietų. Maskolijoje ir vakarinėj Siberijoje daugiausiai debesų buvo žiemos laike ir rudenyj, rytinėj Siberijoje ir Chinose — vasarą. Toks paskirstymas debesų atsiliepia ant šalčio ir šilumos visokiose metų dalyse; jie Lietuvoj suteikia vidutinės šilumos klimatą, mažina žiemos šalį, kadangi, kaip jau žinote, debesys saugoja žemę nuo atšalimo. Peržiūrint debesų dangumą, ne sunku patėmyti, kad vakarinėj Europoj dangus tankiau buva apsiniaukęs negu tikro Maskolijoje ir Suvientose Valstijose Šiaurinės Amerikos. Sacharos tiruose dangus beveik visada be debesų. Aplink žemę eina diržas bevėjinių ruimų. Ties tuom diržu yra čielas žiedas debesų.

Vandens burbulėliai, iš kokių pasidare debesys, pirm persikeitimo į lytų, pasididina. Kol per debesų plyšius matyt mėlūs dangus — vandens burbulėliai buva mažai ir aplink juos esantis oras neturi perdang drėgnumo. Tai galima manyti, kad nebus lytaus. Bet jeigu mėlumuo nematyt ir debesų palšos parvos, tasyk galima laukti lytaus, nes debesyse esanti vandens burbulėliai tasyk buva dideli ir aplink juos esantis oras drėgnas.

Vėliau mes pakalbėsime apie apsireiškimą gindoma šviesos perlauztos vandens lašuose, puolant jiems iš debesų. Čia mes pakalbėsime apie perėjimą vandens garų iš vieno pavidalo į kitokius ir apie prietaisus matavimui lytaus, sniego, ledų ir tt.

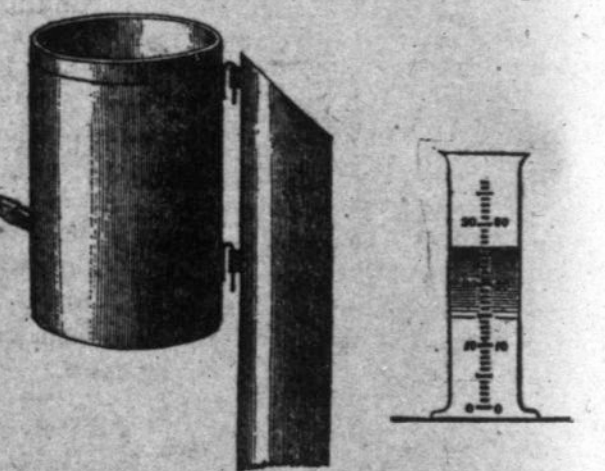
Prietaisai matavimui dangumo puolančio kokiame nors pavidale vandens susideda iš cilindriško cinkinio indo turinčio 25,2 centimetrus diametro, o augščio 40 centimetrų. Vanduo, nupuolęs iš debesų ar tai kaipi lytus, sniegas, ledai, renkasi apatinėj indo dalyj, iš čia, išmatavimui jį išpila į stiklinį cilindrą. Jis padalintas teip, kad kiekvienas padalinimas atsako vandens sluogsnui prietaisoj 0,1 milimetro. Jeigu vietoj lytaus, prietaisai turi sniegą, ledus, tai jį reikia įnešti į šiltą kambarį, kad esantis kietame pavir-

dale vanduo atšiltų, sutirptų, pavirstų į skystimą.

Prietaisą matavimui lytaus stato atidarytoj vietoj ant stulpelio pakelto ant poros mastų nuo žemės. Kad vėjas negalėtų išnešioti puolančioj į prietaisą lytaus lašų, sniego ir tt., jį apsiaudžia kaipi tvorele, kurios viršutinis kraštas turi būti lygus su kraštu matuojančios lytų prietaisais.

Cilindriškas cinkinis indas Z (1 pav.) turi 40 centimetrų augščio prie vidurinio diametro 500 ketvirtinųjų centimetrų, taigi turi 252 milimetrų diametro. Prie viršutinio indo krašto pritvirtintas iš lauko, geresniam palaikymui, žiedas. 18 centimetrų nuo dugno cilindro yra pertvara, kurios viduryj (c) yra kelios skylutės. Po pertvara, prie šono, yra pritvirtinta dudelė uždengta kamščiu d.

(Toliaus bus.)

Reino — Westfalijos di- strikto (Vokietijos) fabrikantai ir kastynių savininkai gavo nuo rando žinią, jog iš to distrikto nuspręsta išvyti visus paeinančius iš Maskolijos darbininkus, kad fabrikantai pširupintų tų vietoj kitus. Nereikia užmiršti, kad tame distrikte yra ir Essai, kur yra ir tulas skaitlius paeinančių iš Maskolijos darbininkų lietuvių. Priimti ir toliau paeinančius iš Maskolijos darbininkus Westfalijoje ir Reino provincijose uždrausta.

Vokiškas laikraštis „Kat- towitzer Ztg.“ patalpino korespondenciją iš Volgos apskrčio, Maskolijoje, iš kurios matyti, kad to caro viešpatystės dalyj milijonai žmonių baisy badą kenčia. Apie pagelbą baduoliams nieks nesirūpina. Dėl bado apsirėškė bado šiltinės.

Maskolijoje, be žmonių pritarimo įvesti Stolypino kariški sudai daug žmonių siūnčia ant kartuvių. 3 d. spalio pakorė 19 ypatų: 7 Chersonuij, 4 Varsavoj, 3 Kėlčiuose, 2 Mintaujoj, po vieną: Butume, Baku ir Kėlčiuose.

3 d. spalio, Peterburge, vėžant muitinios kasierius iš banko 10000 rublių pinigų išmokėjimui algų urėdininkams, ginkluoti revoliucionieriai bandė pinigus tuos atimti, bet apie revoliucionierių mierius dažinojo, nežinia kokiū būdu, policija. Ji apstatė gatvę policistais, kurie apsiatė revoliucionierius ir į juos pradėjo šaudyti. Jie, gindamiesi, stengėsi ištrukti, bet bėgdami nuo uniformuotų policistų, pateko pėrisėdžiusiems. Penki revoliucionieriai likosi suimti, o 3 pabėgo, tarp suimtų yra trys studentų uniformuotie.

Netoli Hainau, Chinų pakrantėse, paskendo garlaivys „Charterhouse“. Prigėrė laivo kapitonas ir 60 jurininkų. Vokiškasis garlaivys „Kuhshiang“ patiko ant jurių bota, kuriame buvo inžinierius ir 23 jurininkai paskendusio garlaivio „Charterhouse“ ir, žinoma, visus juos išgelbėjo. Juos vilnys nesiojo 43 valandas, kentė jie labai ypač dėl stokos vandens.

Bulgarijos randas pasta- tė Turkijai ultimatum. Bulgarija žada užimti Turkijos pusėj miestą Sudskū, jeigu turkiški komisoriai ne padės parašo iki 14 d. šio mėnesio po protokolu, pripažįstančiu Bulgarijai Sudskuką. Jeigu tas ir atsitiktų, iš to karės nebus, nes sutartis iš gero noro padaryta, tik turkiški komisoriai bijosi padėti savo parašą po protokolu atiduodančiu Bulgarijai iki šiol Turkijai prigulėjusį miestą.

Peterburge policija pa- darė kratą studentų knygyne kelių inžinierių instituto ir 70 čia 40 gatavų bombų ir rado svarių dinamitų. Bombas ir dinamitą paliko studentas Fink. Jo gyvenime rando daugiau bombų ir eksploduojančių medegų. Užtiko teipgi daug ginklų gyvenime instituto inspektoriaus. Fink ir daugiau studentų likosi suareštuoti.

Simbirske į gubernato- rių, jenerolą Starynkevičį, revoliucionieriai metė bombą. „Explozijos gubernatoriaus likosi sužeistas į ranką ir kojas. Sužeidimai tie, nors ir sunkus, bet ne mirtini.

Garlaivys „Hunki“ atga- beno į Helsingforsą 29 skryniais su ginklais ir jie likosi, per neapsižūrėjimą, adresantams išduoti be peržiūros. Apsižūrėjus, buvo jau per vėlu, revoliucionieriai su ginklais buvo nuvažė.

Finlandijos sostapilėj, Helsingfors, prasidėjo, 5 d. spalio, Maskolijos demokratų kongresas, apkalbėjimui politikių reikalų. Ant kongreso pribuvo 171 delegatas iš 43 gubernijų.

Paryžiuje, dėl kovos už liuosą vieną sanveitės dieną, duonkepiai rengė štraiką, bet tas nepasisekė. Didesnė dalis duonkepių atsisakė štraikuoti.

Turkijos sultanas orga- nizavimą žandarmerijos provincijose: Smirnos, Beiruto ir Adrinopoliaus pavedė Belgijos oficeriams, švediskus gi ir norvegiskus paleido nuo tarnystos.

Mieste Ekaterinoslave, pietinėj Maskolijoje, policija užtiko didelę bombų dirbtuvę ir daug po miestą išmėtytų bombų krantuvių.

Maskvoje, 4 d. spalio, ant gatvės likosi nudurtas pulkininkas Džiankovskij. Tuli sanariai karės teismo likosi revoliucionierių teipgi ant nuzudymo nuspręsti.

Varsavoj, vedant kareiv- ių patrolei du revoliucionierių į kalėjimą, ant jos užpuolė draugai vedamų, norėdami juos paveržti. Kareiviai, manydami, kad juos užpuolė gali įveikti, persovė abudu suimtu.

Netoli Ufos, 40 ginkluo- tų vyrų užpuolė ant gabenancio pinigų trukio; užmušė vieną eskortės kareivį, pašovė tris ir paėmė 250000 rublių, su jais prasišalino.

Varsavoj, ant Marsalki- nės gatvės, 5 d. spalio, buvo gana smarkus susirėmimas revoliucionierių su kariume, kuriame du revoliucionieriai likosi užmušti.

Anamo karalius (kraštas tas yra poPrancuzijos protektoratu) gavo proto sumaišymą, kuris apsirėškia užmušėjimui įtekmingiausių jo paties tarnų. Prancuzai turėjo įsiveržti į karaliaus romą, kad padaryti galą begalinėms užmušystoms.

Ginkluoti revoliucionie- riai Varsavoj, nuo kasieriaus Vindobonos geležinkelio atėmė 6000 rublių ir su pinigais jiems pasisekė pabėgti.

Iš Švedijos sostapilės Stockholm išvijo tulį skaitlių finikių studentų ir jiems uždrausta kada nors į Švediją atkakti.

Kareiviai Kronstadto gar- nizono pranešė karės ministeriui, kad jie ne šaudys į sudant susandymo nuspręstus savo sandraugus.

Turkestane, mieste As- chabad, laike posėdžio kariško sodo, perkratinejančio nusidėjimus dalyvavusių pėreituose metuose maistuose kareivių, į sodo salę įėjo jaunas vyriškis ir nušovė sodo prokuratorių, jenerolą Rinkovičį. Norėjo nušauti ir sodo prezidentą, bet likosi vieno oficerio nušautas.

Terptautiskose paprastų orlaivių lenktynėse, atsituvusiose Paryžiuje, laimėjo amerikonas Lahm.

Prancuzijoj bankierius Lepere prigavo lengvatikius ant 10 milijonų frankų. Mat pažadėjimais didelio pelno, viliojo nuo žmonių pinigų ant visokių prigavingų, ne esančių užsiėmimų. Pats Lepere pabėgo, bet valdžioms pasisekė sugauti septynis jo pagalbininkus.

Už prietaravimą tiesų ministerio padavadjimams, kurioms likosi įvesti civiliski apsiėdimai Ispanijoje, vysekupas Tui vyskupystės pateko po sudu.

Schluesselburgo tvirty- nėj likosi pakartas užmušėjas jenerolo Kozlovo, kurį jis palaikė už Trepovą. Kas yra ištikro užmušėjas, to valdžioms nepasisekė susekti.

Odesoj, perstatant žydų trupai dramą, užsiedė teatrą. Ugnyje prazuvo vienas universiteto profesorius ir du studentai. Matyt teatras buvo padegtas kokių rando tarnų.

Charkove policija užtiko revoliucionierių bombų dirbtuvę. Suareštavo dvi ypati, o tarp tų vieną pabėgusį iš Sebastopoliaus kalėjimo Juoduų jurių laivynės jurininką.

Londono laikraštis „Mor- ning Post“ praneša, buk prancuziskasis ambasadorius Maskolijoje, Boepard, bus atšauktas, kadangi jis labai aštriai atsiliepė apie Stolypino valdymo būdą.

Paskutiniuose keturiose mėnesiuose Varsavoj 32 kareiviai ir policistai likosi užmušti, 107 sužeisti. Iš gyventojų užtai: 132 likosi užmušti ir 289 sužeisti. Skirtumas labai didelis.

Kariškas teismas, 4 d. spalio, Čenstachove, Lenkijoje, ant nuzudymo nusprędė dešimtį revoliucionierių. 6 d. spalio visi jie likosi pakarti.

Novgorodo gubernijoje sukilo kaimiečiai ir degina ir plešia dvarus. Jie išnaikino ir dvarą gubernijališko žemiečių prezidento.

3 d. spalio, Prancuzijos pakrantėse slautė vėtros, laike kurių paskendo didelis laivas ir daug žvejų laivelų. Prigėrė laike vėtrų ir tulas žmonių skaitlius.

Peterburge, 4 d. spalio likosi sukonfiskuotas socialistiškas laikraštis „Narod“, o jo išleistojas suareštuotas.

Tiftise, prie Voroncovo paminklo revoliucionieriai metė bombą. Jos eksplozijos vienas oficerias likosi užmuštas, o daug ypatų tapo sužeistų.

Kronstadte, 4 d. spalio susaudė 19 jurininkų, ant to kariško sodo nuspręstų dar rugpiučio mėnesy.

Mieste Baku, ant Kau- kazo, likosi persautas švediskasis vicekonsulis Hager.

„La Belle France“.

PARAŠE MAXIM GORKYJ. Ilgai klaidiojau Paryžiaus gatvėmis. Nieks iš tų, kurių užklausan, negalėjo man atsakyti tikrai, kur ji gyvena. Vienas senelis, pakraipęs pečiais, pasakė man, matyt ant juoko, vienog dėl klos nors prižasties sunkiai atsidusęs: — Kas galiznoti? Seniau gyveno visoj Europoj! — Ant bankininkų gatvės — pasakė šiurkščiai kokai darbininkas.

— Eikie dešinėn — kalbė-

jo kitas. Aplinkui buvo garsu ir truputį ne paranku. Ant visų viešų piliatų buvo sustatytos kanuolės ir kareiviai — gatvės gi pilnos būvė darbininkų. Kaip tai paskutį laikų paprotys išsiviešpatavęs visuose kraštuose, šaudė kareiviai iš savų kėtabinių išilgai gatvių, raitėliai, mosuodami nuogais kardais, myniojo žmones, o darbininkai metė akmenis į kareivius. Iš kraštų stovėjo žiurėtojai ir apkalbinėjo atskirus atsitikimus sutvarkymo gyvenimo to krikščioniško miesto.

Ant galo kas ten pasakė: — Dešinėn, ant tilto Aleksandro III.

Sargynė policijos, kurioj ji gyveno, buvo tai gana sena trioba, dėl stokos puikumo ir gruzmo ne kreipė ant savęs niekieno atidos. Priedurų, per kurias įėjau į vidų, stovėjo du kareiviai, turinti kėlnes iš raudonos vilavos laisvės. Ties durimis liko likučiai koki ten parašo dar neunaikinti, vienok galima buvo skaityti: „nie ... kiš ... ka ... vei ... slė“.

Tas man vėl priminė niekiską veislą bankininkų, kurie tėvynę Berangero ir Jurio Sand gėda apdengė. Ap link jautėsi kvapas prasižengimų, puvėsių ir pasileidimų. Širdis smarkiai man plakė. Nes aš juk, kaip visi revoliucionieriai, mačiau jaunystės dienų tą moterišką mylėjau, ją, kuri pati mokėjo, teip gražiai žiurėdama, teip daug numylėti ir puikiai revoliucionijas rengti!

Koksai juodai, apsirėdęs vyriškis, kurio drabužiai rodė markyzą iš veislės brangių pavidavėlių, su patraukliu nusisypsojimu ant lūpų, nuvedė mane į mažą, pustinį salę, kur galėjau gerėti iš puikios grožybės stilinų dartinės Prancuzijos.

To kambario sienos išlipinotos buvo margoms popieroms maskoliškų paskolų, ant grindų ištistos buvo odos kolonijų čiabuvių, ant kurių gražiai buvo iškarpytos „žmonių tiesos“. Mebeliai buvo iš kaulų žmonių, puolučių ant Paryžiaus barikadų kovoj už laisvę Prancuzijos.

Ant lūbų buvo matyt atidaryti Vokietijos nāsrai su jų 64 dantimis ir piktais usais. ... Prie langų kybojo sunkios prielangės. Vībuj buvo tamsu, kaip paprastai kambariuose moterų peržengusių Balzaco amžį, kurios vienok ne nori nurimti ir nori toliau dar į savo jungą kinkyti vyrus. Sunkus kvapas netikrų jausmų švelnumo ir doriškų nusidėjimų švaigino galvą ir stabdė kvapą. Štai įėjo ir ji ir tirinėjo žiurėdama per primerktus blakstienus mano ypatą akimis pažįstančios vyrus.

— Ar kalbate prancuziskai — paklauiš, atsakydama ant mano pasveikinimo, su aktorės seniai paliovusios lošties roles karalienės mostelėjimu. ...

— Ne, mačoni poni, aš kalbu tik teisybę — atsakiau.

— Bet kās jos reikalauja? — paklausė, patraukdama pečius. Kās jos klausio? Teisybė net gražioje oilese niekam ne maloni. ... — Ir prisitartinusi prie lango, prastumė truputį prielange, bet greitai pasitraukė į šalį.

— Ar jie ten ant gatvės dar vis siaučia? — atsiliepė neužganėdinta. — Koki valkai! Ko jie nori? Aš jų nesuprantu! Juk turi respubliką ir ministeriją kokiai lygies nēra. Net vienas ministeris buvo pirma socialistu. Ar to visko dar mažai tačtos laime!

Ir susiraukusi, užlošdama galvą užpakalin, pridūrė:

— Ar ne tiesa? — ... Ant galo juk jus atėjote su manim pakalbėti.

Priejo arčiau, sėdo šalia ir su viliojančiu meiltingumu žiurėdama man į akis, klausė:

— Apie ką kalbėsime? Ar apie meilę? Ar apie poeziją? O, mano Alfred de Musset! ... Ir mano Lecomte de Lisle! ... Rostand!

Ir su užsiedimu pakėlė akis augstin, bet pamatiusi ties galva išsisiepusią vokišką galvą, akis greitai nuleido žemėn.

Leidau jai ramiai išsikalbėti apie jos poetus ir tylėdamas, laukiau tos valandos, kada pradės kalbėti apie savo bankininkus. Veidas jos turėjo ligustą parvą moteries daug mylėjusios, jos jaunystės parva išblyško, išnyko nuo tukstančių pabučiavimų. Pateptos parvoms akys neramiai šokinėjo nuo vieno ant kito daikto, paileg blakstienai nupuolet, dengdami priepampusius paakius. Aš žiurėjau į ją ir matydamas mirtingą kuo dvasios, tylėjau, stabdydamas besiveržiantį iš gerklių šauksmą baisaus skaudėjimo, mašiau.

— Argi tai ta Prancuzija? Ar tai ta geradėja svieto, kurią mano fantazija perstatinėjo rubnose degančios, apjakinančios mislies, augstų žodžių lygybės, brolystės ir laisvės?

— Jus ne linksmas pasikalbėtojas — pasakė man, liudnai nusišypsojusi. — Maloni poni! — atsakiau. — Visiems maskoliams beviešintiemis Prancuzijoj dabar nelabai linksma.

— O kodėl tai? — klausė, su nusistebėjimu pakeldama blakstienus ir netikrą linksmumą rodydama. — Mano Paryžiuje visi gražiai linksminasi. ... visi ir visada!

— Aš tai mačiau art gatvių. ... Ir pas mus Maskolijoj linksminasi tokiu jau būdu. ... Krivinas tas siaus, mas kareivių su žmonėmis yra mieliausiu užlėmimu maskoliškojo caro. ... jusų draugo.

— Jus nuobodus — tarė, suraukusi kaktą. — Suprantu, kad Mikalojus II ... kaip tai pasakytų. ... pasiduoda įtekmei negerų žmonių, bet visgi jis yra su visu geras žmogus. ... juk davė jums laisvę?

— Mes ją išplėšėme jam kaštais tukstančių žmonių gyvasčių. ... Ir tai dar, nors jį jau išleido iš nagių, kaip užmokėsimo, reikalauja vis daugiau ir daugiau žmonių kraujo. Jis nori, kad mes tą dovana, kurią iš baimės davė, jam atgal sugrąžintume. O dabar jus dar jam pinigų davėte, kad jį lengviau galėtų atimti. ...

— Bet tai ne — atsakė ji. — Jis jos jums ne atims, tikėkite man. Jis yra geras ir moka savo pažadėjimą išpildyti. Aš tai žinau.

— Ar jus žinote, kad davėte pinigų tolesnėms žmogžudystėms? — paklausiau.

Ji nukreipė galvą į šalį, kad veido nebut matyt ir atsakė ramiai:

— Aš negalėjau jam atsakyti. Tas Mikalojus tai vie-natinis žmogus galintis padėti, jeigu tie nāsrai augstai panorėtų man galvą nukasti.

Ir su nusisypsojimu parodė į lubas, kur vokiško dantys gražiai žibėjo.

Pakilau nuo vietos ir pasilenkiau, tylėdamas.

— Jus jau einate? — paklausė.

— Ne turfu čia ko jieskoti! — atsakiau ir apleidau ją.

tarpininkę tarp caro ir bankininkų.

Ir ne mačiau tos, kurią norėjau matyt, mačiau tik baimingą, begedišką moterį, kuri už pinigų, be apmąstymo, su šaltu krauju parsiūdoda vagiliams ir budeliams.

— Ejau didžiojo Paryžiaus gatvėmis, kurį tą dieną išmokyti kareiviai, tie šunes senogo, godaus svieto, gazdfundami kanuolėms ir durtuvais, vertė tylėti, mačiau teipgi, kaip prancuzai, atsidavę sargai teisybės ir laisvės, pro gatvių kerčias žiurėdami, apskaitinėjo priešų pajiegas, kad kraujo galėtų nuplauti purvus nuo veido respublikos.

Prancuzija! Godumas aukso suteršė tavę, kompanija su bankininkais tavo teisingumą pagadino ir puikią ugnį tavo vėlės niekyste užgesino. Su to aukso pagelba dar kartą pasilies kraujas Maskolijos žmonių.

Tegul tas kraujas suvytusius skruostus tavo meluojančio veido raudona parva amžinos gėdos nuparvuoja!

Numylėtine! Mano seilėms, pilnoms kraujo ir tulžies spianju tau tiesiog į akis!

Darbininkai.

Aš, nuolatos keliaudamas po lietuviškas kolonijas, persiliudijau iš praktikos, jog reiki kiekvienam žmogui apsižaint su socialistiškais raštais, kurie aiškina politiskai-ekonomiską sistemą. Juk visur galima rasti dvi veisli žmonių: turčius ir vargalius! Socialistikuose raštuose raudame pamokinius, kokiū būdu galima išsilio suot iš jungo despotiškų ti-ronų, kurie žudo nekaltus brolius lietuvius Lietuvoje. Čia, „laisvės šalyj“ kapitalistai Idahos valstijoj stengiasi iškart sumanesnius darbininkus (socialistus), stojančius apgynime darbininkų luomos reikalų.

Aš surengiau rankraštį tinkamą atspausdinimui. Maniau pirmiau, kad daug raikraščių neturėsiu, bet šiandien pasirodo, kad rankraštį yra užtekinai, tik pinigų truksta atspausdinimui. Pirmiaus maniau išleisti vieną brošiurą: „Agitatoriaus“, bet dabar matau, kad reikės atspausdinti net tris; kiekviena brošiura turės 32 puslapių didumo „Pliatformas“. Kaina už pavienį num. 15c, 4 už 50c, 9 už \$1.00. Šitų raštelių išleidimui visuomenė yra paaukavus su viršum penkėdesimtis doliarų. Tai yra tik trečia dalis kaštų.

Draugai aukavę ant išleidimo virš minėtų „Agitatoriaus“ brošiurėlių! Ar norėsite apturėti vieno išleidimo brošiurėles ar visų trijų po kokį skaitlį? Kviečiu visus dorus skaitytojus „Lietuvos“, kurie norės propagnuoti socializmą, lai atsisaukia, prisigsdami kaštus prisuitimo 15c, o aplaikys brošiurėles ant pažiūros.

Pirmojo išleidimo brošiura už poros sanvaičių bus jau išėjus iš spaudo.

Įtalpa I išleidimo:

1. Kodėl socialistai reikalauja teisingų teisdarių?
2. Už kokios partijos kandidatatus darbininkai privalo balsuoti?
3. Kas iš šitų ponų yra darbininkas?
4. Nauja industrinė valdžia.
5. Socializmas gero veljantis visai darbininkų luomai!
6. Kas yra senatoriai?
7. Koks skirtumas yra tarp partijų?
8. Geležinkelų kompanijos.

9. Jėzus dailidė iš Nazareto.

10. Katalikystė ir socializmas.

11. Socialistiska filiozofija.

12. Ber'as ir Mitchell's.

13. Socializmo piramydos.

14. Socializmas — darbininkų aimatas.

15. Socializmas tai yra persveriantis mokelą, arba laimuga dalia.

16. Socializmo ateitis.

17. Penkėdesimtis metų atgal.

II išleidimas teipgi užims 32 puslapius. Įtalpa:

1. Pasakojimas turčiaus „kaip jis padarė milijonus doliarų“ (platus išaiškinimas).

III išleidimas.

1. „Atsisaukimas į darbininkus Amerikos“ Upton Sinclair.

2. „Ką reiškia gyvenimas man?“ Jack Londono kalba.

3. „Mašinerijos klausimas“. Bus išaiškinami visoki produktijos klausimai.

4. „Kaip bus socializmo laiknosa“.

Kas norės skaityt šiuos raštelius, lai atsisaukia į „Kovos“ spaustuve.

K. Rutkus.
„Kova“,
1418 So. 2nd st.,
Philadelphia, Pa.

APGARSINIMAI.

Nenorėjo klausyti.

Juozas Chamberlain, beveik visagalis Anglijos ministerių pimsėdis, guli dabar ant mirties patalo. Jo gydytojai ir draugai veltui stengėsi jį perkalbėti pamesti nehygie-niską būdą gyvenimo ir daryti šokių tokių fiziskus pasimankštinius, bet jis, vienok neklaušė jų. Tas pats yra beveik su mumis visais: visi mes stengiamės kuodaugiau siai gyvenime pasiliksminti, pasitikėdami ant savo tvirtumo ir sveikatos ir nepaisome ant jokio graudenimo nē šauksmo, iki kol mus gamta privertia paisyti. Idant palaikyti sveikatą yra tiktai reikalinga atkreipti šokių tokių atidžią ant savo kuno ir jo veiklumo. Kaip veik apsirėškia kokis mabar matau, kad reikės atspausdinti net tris; kiekviena brošiura turės 32 puslapių didumo „Pliatformas“. Kaina už pavienį num. 15c, 4 už 50c, 9 už \$1.00. Šitų raštelių išleidimui visuomenė yra paaukavus su viršum penkėdesimtis doliarų. Tai yra tik trečia dalis kaštų.

Draugai aukavę ant išleidimo virš minėtų „Agitatoriaus“ brošiurėlių! Ar norėsite apturėti vieno išleidimo brošiurėles ar visų trijų po kokį skaitlį? Kviečiu visus dorus skaitytojus „Lietuvos“, kurie norės propagnuoti socializmą, lai atsisaukia, prisigsdami kaštus prisuitimo 15c, o aplaikys brošiurėles ant pažiūros.

Pirmojo išleidimo brošiura už poros sanvaičių bus jau išėjus iš spaudo.

Įtalpa I išleidimo:

1. Kodėl socialistai reikalauja teisingų teisdarių?
2. Už kokios partijos kandidatatus darbininkai privalo balsuoti?
3. Kas iš šitų ponų yra darbininkas?
4. Nauja industrinė valdžia.
5. Socializmas gero veljantis visai darbininkų luomai!
6. Kas yra senatoriai?
7. Koks skirtumas yra tarp partijų?
8. Geležinkelų kompanijos.

Atsidarys pabaigoje šio mėnesio. Iki atidarymui akcijas dar galima gauti pirkti po \$10.00. Po atidarymui akcijos bus brangesnės, tai yra po \$15.00. Todėl kurie mislija prie lietuviško štoro prigulėti, lai pasiskubinkite akcijas nusipirkti kol yra dar gaunamos po \$10.00. Akcijas galite užsirašyti pas štoro direktorių Kazimierą Služinską, kuris turi savo valandas „Lietuvos“ redakcijoje ketvergais nuo 6 iki 9 vakarais ir nedelioms nuo 9 iki 12 rytais.

Lietuviškas Drapanų Storas

The Bell Clothing

Otto Carqué

PAMATAS VISOKIAI REFORMAI.

Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei.

Populiariškas raštas apie Klausimą Valgybos.

Su raštininko leidimu vertė

J. Laukis.

net ankstyvai daliai tretinės gadyne, kada klimatas ir išveidis sausumų buvo visiškai kitoki negu dabar ir visi pirmieji antropologai sutinka, kad išsivystymas žmogaus iš žmoginių beždionių įvyko pietinėje Azijoje, kur dabar nugrimzdes sausėmis, vadina-mas Lemurija, tiesiai nuo Madagaskaro iki Sumatros, Javai, Borneo, Naujai Gvinėjai ir Vakarinei Australijai; Ceilonas ir šimtai mažesni salaičių rodosi teipgi yra liekano-mis šito kitasyk bepersliekinio žemės ploto, nuo kurio žmonių veislė laipsniškai plėstėsi po visą žemę.

Vėlesni senobiniai davada teipgi su da-leistinu tikrumu sako, jog žmonija pirma le-dų gadyne buvo vienoda ir jog išsiskaldy-mas į įvairias klimes įvyko besidauginant jai laike ledinių gadyčių.

Pirma šitų įjymų geologiskų bei topo-grafiskų atmainų ant paviršio mūsų žemės ilgas gadyne klimatas ant visos žemės buvo vienodai šiltas, net ryšose žemgalinių juo-stų, kas yra parodoma daugeliu sukietėjusių liekanų gyvulių bei augalų šitų kraštų, randamų toli šiaurėje. Pradiniam sviete matomai nebuvo pakaitų meto laikų. Diena keitėsi naktim, bet mėnesiai šio po mėnesiui kuone su nepertraukiamu vienodumu gady-nės ir net iki angledario laiko žemė nie-kur neturėjo būti šaltesnė už dabartines pa-tropikines juostas, ar žemiau blogos tempe-ratūros 60° F. Žiemos šalčiai nestabdė au-gimo augalų ir gyvulių bujonių iki pasaki-skių formų bei dydžių, iš kurių mes galime suprasti apie vaisingumą gamtos anuoje tokių toliausioje gadyneje.

Tokiame klimato amžino pavasario, kur sniegas ir ledai nebuvo žinomi, pradinis žmogus gyveno tukstančius metų ir tropiki-nės gėmės pačios aprupino gausiai visus gy-vinimo reikalus. Vos mažo pasistengimo žmogui tereikėjo, kad įgyti duonišką vaisių, bananus, daktilius, riestus ir tt., begalinę įvairybę per apskritus metus. Nebuvo reikalo išradinėti frankius ir ugnį, kol gam-ta teip duosiai ir vienval viską teikė.

Bet šitos rojiškos sanlygos dingo kuone staiga su prasidėjimu ledų gadyne ir žmo-gus buvo priverstas eiti per mokyklą skurdo ir butinumo. Priestvaunius sausėmis, tyso-jės į pietus nuo Azijos, pradėjo grimzti žem-lau marės paviršio. Vandens Indiškojo didžmario prasilaužė per Raudonąsias ir Terpėmines juras, padarė Persiškąją užta-ką ir atidarė Gibraltaro prataką vakaruose bei Behringo prataką rytuose ir su permai-na sausumų prasidėjo teipgi įvairumas kli-matiškų juostų.

Žmogus įvairytas tarpan begalinės marės pietuose ir neįspasakomo dydžio ledų ledų gadyne šiauriniuose likusi pasmerktas didžiausiam trūkumui ir naujos sanlygos virto gy-vunams bei augalams. Milijonai sutvėrimų turėjo žūti staiga nuo baisių žemės drebeji-mų ir nuslugimų, o tiems, kurie išliko, buvo lemta žiuri kova už buvį. Visos šitos at-mainos ant paviršio mūsų žemės įvyko suly-ginamai trumpu laiku ir, nors jos neisėdė padarinio išangų naujų veislių, vienok jos žymiai atsiliepė ant budo ir papročių tų, kurios jau buvo.

Žmogus priverstas buvo apiešti tropiki-nės šalis, kurios, regimai, buvo tirštai apgy-ventos, kadaigi ilgoji gadyne, tinkanti gy-vinimui gyvūnų, jau pasibaigė ir urvinės nuosėdos bei sukietėjęs liekanos parodo, kad priešistoriškas žmogus iš pirmo bastėsi tra-kais atidarytais klimatiškų bei topografiskų atmainų įvairiose ledinėse gadyne, kurios pakarėni vyko šiauriniame ir pietiniame pusrumulyje. Krantai Terpėminės jūros vakaruose ir kraštai Tykiojo didžmario ry-tuose, kaip rodosi, pirmutiniai patraukė mūsų pirmuosius protėvius; nuo bastymosi šiaurės linkui jie buvo labiau suturtėti ang-štų Himalajų kalnų. Bet toliau į vakarus jie gavo lengvesnes įeigas ir vidurines ir va-karines Europos dalis, kur, nutirpus sniegui, atrado nevėtingą šalį girių ir raštų. Čion žmogus, kartais baidžioje kovoje už buvį, tu-rėjo kovoti su mamutu, meška, urvinu liu-tu ir kitais dabar išnykusiais žvėrimis. Bet šitos, ant pažiūros priešiingos, sanlygos pasta-bė žmogų ant tvirtų kojų, pamokino jį lai-evai naudotis iš savo žastų ir rankų ir išau-klėjo jame sumaningumą bei protą apgini-mi savę nuo girių baisumų.

Didesnė dalis žmonijos, likusi atidalinta nuo derlingos tropikinės žemės, turėjo misti visokiems lygšiol šlykščiausiai jai maistais ir galiaus paskutiniis versmas priverst žmo-gų valgyti lavonus jo užmūstų žvėrių. Todėl labai galimu yra daiktų, kad vartojimas mės-iskų valgių prasidėjo ilgame badmetyje ledų gadyne. Išradimas darymo ugules ir gin-klų iš akmenų bei gyvulių kaulų, turbut, teipgi įvyko ledų gadyne, nes žmogus lai-psniškai pastojo medėjų bei protą pradėjo virti.

Pastojus medėjų žmogui tik mažas žing-snis teliko pastoti kareivini, ypatingai kno-met stoka maisto priverst įvairias gentes ka-riauti už medžioklės laimėjus ir tik prigim-ta, kad mėsėdžiai žmonės, kaip ir mėsė-džiai žvėrys yra linke ant valkatiško, lauki-nio ir kariško gyvenimo.

Vartojimas mėsiskų valgių per tukstan-čius metų galėjo ištikro suteikti žmogui kal-

kurias ypatybes mėsėdžių, bet jo kuno san-stata ir fiziologiskos veikmės pasilikio be-atmainos, kas aiškiai parodo, kad gamta ne-lėmė jam būti mėsėdžių gyvulių ir kad jis ank-sčiau ar vėliau turės pagyrti prie produktų žemės.

Išpažinimas vieno indijonisko vadovo Blackmore'o apysakoje „Lorna Doone“ labai čion tinka privedimui: „Ar jūs nematote — sako jis — kad baltveidžiai maitinasi javais, knomet mės maitinamėsi mėsa; kad mėsa rei-ka lauja augti trisdešimt mėnulių ir tankiai jos neuženka; kad kožnas stebėtinas grū-das įbertas žemėn grąžina jiems šimteriopai, kad mėsa turi keturias kojas pabėgti, o mes tik dvi ją pavyti, kad grūdai pasilieka ir au-ga visur, kur juos baltas žmogus pasėja; kad žiema, kuri mums yra laiku sunkių medžio-nių, jiems ji yra laiku pašalio! Tai re-dėko jie gyvena ilgiau negu mes. Aš sakau, tad, kožnam, kuris mane girdi, kad pirma negu slėnių klevai liausis duoti cukrų, pir-ma negu medžiai viršų mūsų šėtrų išmirs nuo senatvės, giminė sėjikų javų išaikius giminę valgančią mėsą, jeigu medžiotojai ne-panorės sėti.“

Visuose amžiuose, nuo pradžios civiliza-cijos teisybė brėško ant visų didžiųjų protų, kad žmogus buvo sutvertas ne draskymui sa-vo bendraesnių dėl užsilaikymo, ne veiksmui, kuris pažemino jo pobūdį ir pastatė jį ant ly-gios su draskančiais žvėrimis, bet kad gamta lėmė jam augstesnį ir prakiliusnį stovį buvi-mo.

Butinumas tuojau pamokino jį paslap-čių žemdirbystės ir kur tik šita pramonė įsi-kūrė, tai ji buvo pradžia tikros dabos ir iš-budimo žmogaus augstesnių protiškių bei dvasiškų išgalių, kurios jį teip augstai pakė-lė virš gyvuliško svieto. Mes randame todėl vidutinėse juostose, kur visai per sugiebu-mą ir trinsą žmogaus pastojo kuojvairiams'ais ir gausiausiai, kad gyvenimas žmogaus yra žengmingiausias ir vaisingiausias ir kad jo pajautimas grožio, pamatas gražiosios dailės, yra geriausiai išsidirbęs.

Prigintas eigis išsidirbimo žmogui žen-giant nuo lankinybės į stovį civilizacijos, tik-rai nėra linkmėje mėsėdystės. Galėjimas užmūsti ir draskyti yra todėl žemesnio lai-psnio už galėjimą išdirbti žemę. Pirmais žin-giniais linkui civilizacijos be abejonės buvo žmogaus pirmieji bandymai laukdirbystėje ir sodininkybėje.

Zvelgdami į ilgą eilę išsivystymo žmoni-jo nuo ankstyvės dalies tretinio perijodo iki šiam laikui, mes priiname prie nuomo-nės, kad ilgą bėgį laiko žmogus maitinosi vaisiais ir riestutais, savo prigimta valgyba, kuri gausiai buvo teikiama nejudintos žemės ir patogaus klimato.

Gadyne ledų, kuri atsitiko sulygina-mai vėlame perijode istorijos organisko svie-to, paviršys ir temperatūra žemės gumulo visiškai atsinaivė ir žmogus buvo priverstas butinumo bei stokos imti sau maistą, bent iš dalies, iš gyvuliškosios srities. Bet žmogaus sanstata kuno ir fiziologiskos veikmės esant jau tvirtai įsteigtoms, jis laipsniškai turėjo grįžti prie savo prigimtos valgybos, išdirbdamas žemę, kuri prie atsakančios prie-žiūros ir sugiebumo aprupins jį maistu gau-siai.

Biblijinis myšas apie rojans darą kaip rodosi, turi visgi istorišką pamatą, ir daugiau išdirbtas protas šiodieninio žmo-gaus lengvai supras, kad gamtai išvairius mus pirmąpradinius protėvius iš tropikinių laukų ir pasmerkus juos pelymūsi duonos pra-kaite jų veldo, tuo patim žygiu jį davė jiems progą išdirbti jų glaudančias protiškas pajie-gas, kurios atidarė jiems naujus ir našesnius laukus veiklumo.

Nežinybėje ir trūkume žmogus apleido savo pirmąjį rojų; per šimtinį ir darbtumą jis jį atgaus, tik su visais atsiekamais dailos ir mokslo, jis padarė jį „toli laimingesnį už aną rojų“, ir prie sužinaus gyvenimo pa-gal tiesas gamtos nesiras pavojaus grįžimo atgal į skurdą ir laukinybę pirmųjų gady-nių.

Žmogaus vainikuojančios augstybės pro-tiško ir dorisko tobulumo rodosi atsiekiamo-mis tėra per sunkenybes ir kančias, kurios nuves jį tolyn ir augstyn prie augstesnių formų gyvenimo ir civilizacijos.

2. Chemija ir fiziologija maitybos.

Peržvelgę žmogaus pirmesniusius prie-tikus ant žemės mes ateiname dabar prie antroios dalies mūsų klausimo, tarymo bu-do maisto ir tiesų maitybos: dviejų sakų arti susieinančių, vienai apimant sudėjimą maisto įvairių medėgų (tardymas grynai iš-dėstinis), antrai gvaldant fiziologiją maity-bos.

Kuone visa mūsų nuogaltoje pažintis chemiško sudėjimo maistinių medėgų ir jų maitingumo vertės tapo atsiekta paskutiniiais laikais. Penkiolikosimt metų atgal niekas nežinojo iš ko susideda mūsų kūnas ir mūsų maistas ir kaip įvairios maitingosios sudėty-nės maisto atlieka savo pareigą maitingumo, ir, net šiandien, daugumas žmonių tik labai mažai težino iš ko susideda jų maistas, kaip jis juos maitina, ar jie yra spalūs (ekonomi-ški) ar laidūs perkant ar teikiant jį vartoji-mui ir ar maistas kaip reikia tinką reikala-vimams kūno.

Šiolaikinė fiziologija mokina mus, kad mes reikalaujame maiste padarymų ir taisy-mų įvairių kuno audinių bei aprūpinimui jo šiluma ir pajega. Kiekvienas pasijudi-nimas, kiekvienas įtempimas raumenų, plaki-mas širdies, kraujo tekėjimas, alsavimas plaučių, kiekviena mintis mūsų smegenų, kiekvienas įspūdis, kurį gauna mūsų pajau-timai, yra sujungta su naikinimu tam tikros

dalies audinių ir šitas naikinys turi būti at-tiesiamas priderančiu atpildu maisto, tu-rinčio atsakančius tam gaivalus.

Chemija parodo, jog mūsų kūnas susi-deda iš apie penkiolikos iki dvidešimties gai-valų, kurių apstingiausiai yra: degis, van-dendaris, angledaris, azotas, kalis, kalis, natras, geležis, fosforas, siera ir tt.; vanduo, proteinas (šarminis baltymas), riebumynai, vandenietieji, angledariai ir mineraliskosios druskos yra pamatinėmis sanžiedomis į ku-rias šitie gaivalai susižiedžia.

Vanduo, susidedas iš vandendario ir de-gis padaro suvirš 60 nuosimtį svarumo kūno vidutinio žmogaus ir yra sudėtinė dalis visų audinių, todėl yra svarbiu dariniu mūsų maisto.

Proteinai (šarminis baltymas), susidedas iš azoto, vandendario, angledario, sieros ir fosforo, padaro apie 18 nuosimtį svarumo mūsų kūno. Proteininės sudėtynės, esančios ypatingai taisykliai sudėtytų ir suardytų au-dinių, labiausiai yra randama riestuose, teipgi, kaip baltymas — klausinio balty-mo, kaip varškis — piene, kaip klijas — kvietyje ir kaip lenguminas — ankščiuo-čiuose.

Riebumynai, susideda iš vandendario, degio ir angledario, padaro apie 18 nuosimtį kūno sveiko žmogaus. Jie yra palaiki-mui kūno šilumos ir padarymų raumeninės pajegos, ir teipgi yra sudedami kūne, kaip rezervinė versmė taisykliai audinių dėsytę nepermatomybės. Riebumynai yra randama net iki 60 nuosimčių riestuose, kur jie yra teipgi gryniausioje formoje.

Vandenietieji angledariai turi tuos pa-čius chemiskus gaivalus, ką ir riebumynai, tik mažiau sukoncentruotame stovyje. Jų yra apčiai kuone visuose augalinuose mai-stuose, ypatingai skorbyle (krakmole), grū-dų ir saldžių vaisių cukruje. Vandenietieji angledariai nėra tiesiog reikalaujami, kaip ve baltymas, padarymū ir taisykliai kūno celių, bet jie yra lengvai degiuojami į ang-lerogštį ir vandenį ir todėl jie yra dideles vertes kaip apšildomoji medega užlaikymui temperatūros kūno ir veiklumo raumenų. Nors vandenietieji angledariai padaro tik labai mažą dalį kūno audinių, bet jie visuo-met turi padaryti didesnę dalį mūsų valgio, ypatingai kaip moksliškai tardymai yra pa-rodę, jog daug didesnė dalis šilumą duoda-nčių maistų yra reikalinga organizmui, negu visų kitų imant drauge. Kasdieniniam iš-maitinimui vidutinio žmogaus, vidutiniškai be-imatinioje, reikia apie 14 uncijų (400 gramų) riebumynų ir vandenietųjų angleda-rių prie mažiau kaip 2 uncijų (40 gramų) proteino. Vandenietieji angledariai yra grūduose pavidale skorbylo, knomet vaisiai turi jų didesnę pavidale cukraus.

Mineraliskieji gaivalai, prisideda prie padarymo mūsų kūno, siekia iki 5 ar 6 nu-simčių jo svarumo. Jie didumoje padaro kaulus ir dantis, bet teipgi jie randasi įvai-riuose organuose, audimuose ir skysčiuose kūno.

Mes priimame šituos mineraliskus dar-i-nius pavidale organiskų druskų, esančių gryniausioje ir augščiausiai organizuotoje formoje visuose prigimtuose maistuose, k. a.: vaisiai, riestutai ir grūdai. Šitos druskos duoda pajegos mažai, ar visai ne, bet jos yra butinomis eigyje maitybos, ypač apsi-maityme skysčių per plėves celių, padaran-čių mūsų kūną.

Moksliškai ištiriami yra parodę, kad ap-simaitymas skysčių per plėves, eigis vadinama endosmosis ir exosmosis, gali įvykti tik esant įvairiems mineralams, tai yra, jeigu dariniai skysčių iš vienos pusės plėvės ski-riasi chemiskų sudėjimų, skiriasi nuo sky-čių iš kitos jų pusės. Mes lengviau galime šitą pamatyti, įmerkdami pusę su tirpalu druskos į tyrą vandenį. Už trumpo laiko abu skysčiai pradeda sunkintis per plėvę prie vienas kitą, ir sunkiasi, kol nepasidaro tir-palas vienodas. Jie skysčiai yra to paties sudėjimo, tai apsimaitinimas neįvyksta.

Tas pats eigis vyksta milijonų-milijo-nuose celių mūsų kūno; be mineraliskų gi sudėtynių skysčiuose joks apsimaitinimas ne-galėtų įvykti, arba būtų labai mažas ir su-pašalinamas bei maityba turėtų apsiesti vi-sai. Vokiskas mokslineis, kuris atliko dan-gel tyrinėjimų, norėdamas suteikti svarbu-mą mineraliskų dalykų mūsų maiste, patyrė, jog gyvuliai per prievartą šeriami pasaru, atidalintu nuo mineraliskų dalykų, padvėsė greičiau negu nešeriami visai.

Šiolaikiniai išradimai Jaques Loeb'o, prof. Chicagos universiteto, teipgi parodė svarbų organiskų druskų. Anot jo teori-jos eigis maitybos organiskame sviete remia-si ant elektrolizės, vykstančios milijonuose nematomų būterių dėl žalsmės elektrą pri-pildytų molekulių, kurių negatyviska ar po-zityviska įveikmė priklauso nuo buvimo tam tikrų mineraliskų druskų.

Chemiską pėrmama įvairių maisto me-dėgų pirmiausiai pasidaro nuo sėlių burno-je, o paskui nuo įvairių gromuliojimų sy-vų, sunkstomų skilvio bei žarnų. Čion maistas yra perkeliamas į skystesnę formą, vadinamą piensyviu, o paskui į kraują, maiti-nantį visas dalis mūsų kūno.

Kraujas išėžia iš širdies arterijomis, o gryžta jį vėnomis; čia, vienok, reikia pa-sakyti, jog plaukiniai indai dalį kraujinės plazmos išleidžia cėlinėn erdmėn audinių ir maitina audininius gaivalus. Šitas skysčius vadinamas kraujarase, yra surenkamas išna-vo ir nešamas atgal į kraują tam tikrų sudy-nų, vadinamų kraujarasiniais arba lymfati-škais. Diduma šitų sudynų išsileja į didįjį krutinęję taką, kuris eina augstyn priekiu nugaros ir atsiveria didelėmis vėnomis kairė-

je pusėje apačioje sprando. Likusios išsi-lieja į mažesnius takus, pasibaigiančius to-lygiomis vėnomis tiesėje pusėje sprando.

Pienasyviu yra tamsus, pieno baltumo skysčius maisto, sugeriamas karpelių plonų-jų žarnų (2 ar 3 pul. —) ir nešamas pieniskų-jų sudynų iki prasidėjimui krutinėje tako, kur jis susimaišo su kraujarase (lymfa) ir iš-sileja apytakon tais pačiais takais. Lymfa-tiškieji ir pieniskieji sudynai yra kuone vienokio sudėjimo, pobudis jų nešamojo skysčiaus skiriasi tik gromuliojimų vyk-stant. Kitokiam laike pienindžiai neša permatomą, beveik bespalvę lymfą.

Karpelės, kaip parodyta ant puslapio yra maži, apčiai sudingingi prasiskilimai, iš-eimanti iš gleivinės plėvės plonuosios žarnos lėtais visą jos ilgį ir suteikianti josios pavir-šiai aksominį išveidį.

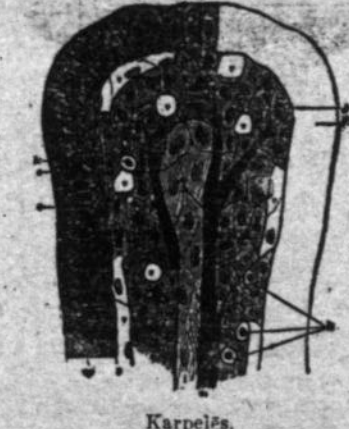
Sanstata karpelių, kurių visas skaitlius siekia arti keturių milijonų, yra sutaisyta šitokiu būdu: ties viduriu karpelės, pasibaig-iantis aklu galu viršune, yra pieniskasis su-dynas priimančias pienasyvius; išilgai šitą su-dyną eina beruožės raumeninės gijaitės, ap-siautuos tinklu plaukinių sudynų, ties apačia gi viską apsiaučia plėvė ir apdengia stulpinė epitelė. Sanstatos esančios apatinėje plė-vėje — pieniniai indai, raumeniniai audiniai ir kraujaindžiai — yra apsiausta ir aptverta švelniu tinklu audinių.

Iš sanstatos šitų karpelių pasirodo, jog mes juo ilgiau ir geriau savo maistą sukratome, juo lengviau jis yra paversti į pienasy-vius ir daugiau jo sudėtynių gali būti sugerta pieninių sudynų. Nėgana sukratytas valgis pagimdo neviršinimą ir aprugimą ir pertai duoda tik menką maitybą atnašoje savo di-dumo, apie ką mes pakalbėsime sekanciam skyriuje.

Paveikslas karpelės ploniosios žarnos.

Ruožinis padidinimas apie 50,1; tamsio-sios dalys viduje kožnos karpelės parodo pientakius, nešančios pienasyvius eigyje gromuliojimo, knomet kitais laikais jos neša kraujarase; pientakiai yra apsiausti lymfa-tiškų ir plaukinių sudynų.

Karpelės.

Diagramiškas piuvis karpelės, parodan-tis celes; ruožinis padidinimas apie 300,1; ep — epitelė (tik iš dalies apšėslinta); eee — plėvinės ir audininės celės; l — pienindis; v — viršutinis rubežius pienasyvių sudyno; lo — lymfinis kunelis; m — raumeninės gi-jos, apsiaučiančios pienindžius; v — kraujai-indžiai; c — minkštas tinklas (protoplazma), pripildantis vietą tarp celių.

Vienok mums reikia atskirti gromulioji-mą nuo rugimo ar puvimo. Pirmasis yra gaivinančių eigių, suteikiančių medėgą nau-joms organiskoms sanstatoms, knomet antra-sis yra eigių naikinimosi ar gedimo, padaro-mu mikrobu arba perų, laipsniškai išdestan-čių organiskas sudėtynes ir beorganiskuosius dalykus.

Bet mums nereikia užmiršti, kad kiek-vienas gromuliojimo eigis yra teipgi mecha-niška, padaromu susitrinkimo raumenų, ku-riais yra išpildomi visi mūsų sužinys ar ne-sužinys pasijudinimai. Reguliariskas kūno išmankstymas ant tyro oro ir tankiai gil-ukvėpavimas padidina netik degybą audiniuo-se, bet teipgi padidina sutrauktinį judėjimą vidurių bei tarpinimo pajiegą virinančių sy-vų.

Maistas turi turėti teipgi tulas nesuvi-rinamas dalis, kurios yra butinomis judėjimui ir reguliariskam tušinimui žarnų. Per-daug sukoncentruotieji valgiai neįstengia padaryti tą mechaniską įtekme ant vidurių ir jei kas panorėtų išdėstyti valgį į jo arty-miausius sudėtynius, kad paskui juos imti kožną kas sau, kaip paprastą baltymą, skor-bylą ar cukrų, tai jis tuojaus pasijustų ne-lėmtame padėjime, kadangi raumenys virini-mo aparato tuojaus susilpnėtų dėl stokos rei-kalingo veiklumo.

Sekanti sanraša parodo chemiską analy-zą kairių pamatinį maisto medėgų: skait-linės, palmtos iš apskaitos Suv. Valstijų žemdirbystės skyriaus, apima teipgi skaitlių kairių, esančių vienastimis abėnai varto-jamomis išmiuojant šiluminę vertę. Vienas kalorijos atstovi apstį šilumos, pajiegan-čią pakelti temperatūrą 1 killogramo van-dens, 1° Celciaus, arba kas yra beveik tuo patim, 1 svaro vandens, 4° Fahrenheito.

*) Eilės pasiskilimų, išskojanti vidurines stenas pi-niojo tako, gromulų, kraujinių indų ir tt.

(Toliaus bus.)

IŠ VISUR.

Maskoliško caro laiva „Standard“, 4 d. spalį ap-leido portą Pitkpaasi, Fin-landijoje, ir eskortuojamas kariškų laivų, nuplaukė Pe-terhofo link. Matyt, caras nori sugrįžti namon. Masko-liškas ambasadorius Kopen-hagene, Danijoje, gavo žinią, jog caras su savo šeima pasirengęs sugrįžti į Peter-hofą 11 d. spalį. Tuom tarpu jis ten sugrįžo grei-čiau, nes 4 d. spalį. Ant žiemos jis iš čia ketina per-sikraustyti į Carskoje Selo. Policija jau pradėjo darbuo-tiesi, stengiasi prašalinti iš aplinkinių Carskoje Selo vi-dus neistikimus. Dabar re-viduoja paspartus mieste ir jo aplinkinėse gyvenančių ypatų ir žinoma, visus neisti-kimus areštuoja. Peterbur-gue užtikro ne vieną, bet kelias bombų dirbtuves, kuriuose rado pakaktinai eksploduo-jančių medėgų išnaikinimui čio kariumenės regimento. Didžiausia bombų dirbtuvė buvo parengta laboratorijose kelių instituto.

Stolypin užmanė padary-ti šokių tokius paluosavi-mus gyvenantiems Masko-li-joj žydams. Jis užmano iš-platinti rubežius žydų apsi-gyvenimo vietų (dabar žydai gali gyventi tik rubežuose senovės Lietuvos ir Lenki-jos, Mažruisioj gi tik mie-stuose); panaikinti aprube-žavimus žydams pastojai į mokyklas; daleisti žydams perėjusiems į stačiatikystę grįžti atgal į žydišką tikėji-mą, jeigu jie to geidžia; da-leisti Lenkijoje žydams pirkti žemę.

Garsus Vitte atkako į Paryžių ir kaip jis paprastai mėgsta daryti pasireklama-vimui savę, pradėjo pasikal-bėjimus su laikraščių repor-teriais, Vitte reporteriams pasakė, kad jis politikoj nę jokios rolės nelošia, nors jos bėgi tēmijs. Jis apreiškė, jog Maskolija dabar pergy-venti turi sunkius laikus, bet visgi turi viltį, kad ji sulauks tikro parlamento ir atsakan-čio monarchisko rėdo (monar-chišką rėdą vienok savo kvai-lais padavadijimais ir užsi-spyrimais biurokratai gali palaidoti, į kapus nuvesti).

Kadangi lenkai studen-tai Varšavos universiteto at-sisakė klausyti lekcijų mas-koliško kalboj, tai maskoliai profesorai, kokių čia yra daugiau, atsisaukė į apsvieti-mo ministeriją, su reikalavi-mu perkelti Varšavos univer-sitetą į koki nors miestą tik-roj Maskolijoje. Ne reikia užmiršti, kad nuo Apuchino laikų Varšavos universitetan-galėjo patekti profesorais tik maskoliai fanatikai, šėedri-no išnuokti rusifikatoriai, o ne mokslo vyrai. Toki pro-fesorai nupuldė Varšavos universitetą teip jau, kaip nupuldė jie ir garsų kitąkart Dorpat universitetą Latvi-joj. Nuo jų nieko kito ir laukti nebuvo galima.

Vokiskas laikraštis „Koel-nische Volkszeitung“, patal-pino gautas nuo savo kores-pondento iš Činų žinias, jog Schantungo apskrityj, Chi-nuose, galima laukti dar di-desnio žmonių sukilimo negu buvo 1900 metuose, kurio su valdymui atėjo susijungti visoms didesms Europos tautoms, Amerikai ir Japoni-jai. Dabar Schantungo ap-linkinėse yra jau apie 30000 gerai apginkluotų plėšikių, kurie užpuldinėja ant mie-stų, ant cėcorienės kariume-nės ir tankiausiai ją sumuša.

Reikalingas prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iš anglų ir lietuvišką ir lenkišką kalbas.

Knygų perkupčiams.

„Lietuvos“ išleistuvė rengia spaudon naują kalendorių 1907 metams. Kalendoriaus šventės bus sutaisytos pagal Suvalkų gubernijos budą. Todėl knygos perkupčiai, kurie reikalauja šitų kalendorių ant pardavimo tegul tuojaus parašo mums kiek jų reikalaus, kad mes zinotume kiek jų padaryti. Perkupčiai šiuos kalendorius gaus už numazintą prekę.

„Lietuvos“ išleistuvė.

„LIETUVOS UKININKAS“

Lietuvių Demokratinės Partijos laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmoniems. Išleista šiuo kartus per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kita kraštui svarbi. Lietuvių metu prekę \$1.80 Amerikoje \$2.50.

Kam yra miela prisiminti žinias teisyne Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, o žinios kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike. Vienas numeris amato 5 centais. Adresas:

M. J. Damjanaitis,

3120 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugysčių Reikalai.

Lietuviškas Teatras.

Chicago, Ill. Giedoriu — dramatiska dr. — parengė lietuviška vakara su labai grafiu programu, subotą, 13 d. spalio (Oct.) 1906, Pulausko salėje, 800 So. Ashland ave., prie 1805 gatvės. — Šanariai spekomis minetos dr. — bus perstatyta pirmą kartą Amerikoje tragedija 5 veiksmuose, 8 aidarymuose, PILENU KUNIGAİKŠTIS. Tragedija verta kliegiamam lietuviui pamatyti, nes joje porodomos regybos iš senovės lietuvių gyvenimo, bus matomi gražiūs kostiumai senovės lietuvių, kryžiečių, francuzų, kunigaikštis, riteriai, žinai, valdybos ir valdėjos. — Po teatrališkai, skoliai ir skrajojanti krasa (paceta Amoro). Krasa labai užimanti jaunomene.

Užtat užkviename visus lietuvius ir lietuviškas ant vakaro atsilankyti nes kiekvienas turi žinoti kaip jo protėviai kitados gyveno. Ant vakaro giesių pulk stygu orkestra prof. F. Beidel, gerai žinoma mylėtojaus muzikos. Pelnas nuo vakaro eis ant insteigimo knygyno prie minetos draugystės. Teatras prasidės 7 val. vakare. Sale atsidarys 5 val. po pietu. Sėdynių prekes 50, 35 ir 25c.

Visus sirdingai užpraszo

Komitetas.

20metinis sukaktuvių Apvalksciojimas.

Chicago. Dr. — Sav. Kazimiero Karalacio, uždėta 24 d. spalio, 1886 m. tures savo dideli izkilminga 20 metų sukaktuvių apvalksciojima nedelio, 14 d. spalio, 1906 m. Freitheit Turner salėje, 3417 So. Halsted st. Sale atsidarys 3 val. po pietu, kalbos ir deklamacijos prasidės 4 val. Bus geri kalbėtojai ir gėra muzika, užtat kviečiame visus lietuvius kuoskaltizliausiat silankyti. Po apvalksciojimo bus pulkus ballus. Įteiga 25c porai.

Teigpi atsisub toj dienoj pasvėntinimas pateptos baitynytes veliavos su sv. mizomis ir pamokos, kurios prasidės 7.30 val. las ryto. Meldžiame visu draugysciu pributi su ženklu ant sizio miziu.

Dr. — Sav. Kazimiero Karalacio.

Susirinkimas S. L. A. 36 kuopos.

Chicago, Ill. S. L. A. 36 kuopos bus laikytas cvertnis susirinkimas nedelio, 14 d. spalio 1906, J. Ruligo salėje po nr. 3301 So. Morgan at. Ima val. po pietu.

Kviečiame visi sanariu 8 kuopos ir norinti prisizinti prie Suilv. L. A. Komitetas.

104 Front st. Elizabethport, N. J.

Muzikaliskas Vakaras.

Brooklyn. 21 d. spalio (Oct.) 1906 m. tapo parengtas cizonal teatras. Teatras atsisub ant Schmito sales, 101—103 Grand st. Brooklyn. Bus perstatoma de velkalai: „Izgasma“ ir „Vienas iz musur apsivesti“. Skolias prasides ant sales 3 val. po pietu, teatras 6 val. vakare. Teigpi bus grafiūs dainos. Įteiga su drapanu padėjimu: 1 eile 50c; 2—35c, 3—25c. Visus maloniai užkviencia

L. S. P. A. 10 kuopa.

Pajieszkofimai.

Pajieszkau merginos apselvedimui, ne jaunesnis kaip 18 metu ir ne senesnis kaip 24 metu. Dastinokite daugiau per laiszia adresu

Wm. Carp

P. O. Box 14 Bache, Ind. Ter

Pajieszkau savo svrogerio Antano Ciurisko, Suvalku gub., Seilu pavieto, Atsibetiniu sodžiaus. Jis pats ar kas kitas teiks duoti žinia adresu:

Ona Buckiene

550 Millbora st. Worcester, Mass.

Pajieszkau savo brolio Jono Augustino ir Kanstantino Aldrikono, Kauno gub., Ukmerges pavieto, Anyksciu parap., Elmeninku sodžiaus. Apie try metal atgal gyveno Duryen. Pa. Turiu pas juos labai svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiks duoti žinia adresu:

Petras Augustinas

404 So. Halsted st. Chicago, Ill.

DIDELIS PARDAVIMAS

Rudeninių ir Žieminių Tavorų už nepaprastai numazintą prekę pas

KLEIN BROS

LIETUVIŠKI PARDAVEJAI:

Adomas Szilingis, No. 14; Petras Ostrowskis, No. 101, (vyr. drap.)
Jonas Bajorinas, No. 78; Stefa Katuskaite, No. 15,
ir keletas kitų, noringai jums patarnaus.

\$8.00 Sijonai už \$5.00

Padirbtis iš tystos vilnonės materijos, naujausios mados padirbtis, visokių spalvų, verti \$8.00 tik

\$5.00

Motery Nauji Rudeniniai Siutai, Švarkai, Sijonai ir Veistės.

\$12.00 Naujas Rudeninis Švarkas \$7.98

Padarytas visas iš vilnų Kersey ir Melton ir naujausių, geriausių vilnų rūmaišų, šito rudenio stiliaus kaip kurie gražiai apjuvinti ant pečių, šilkiniiais apvadais, 50 colių ilgio, pardavinėjome šituos po \$12

\$7.98

\$18.00 Motery Dresinis Siutai \$12.00.

Padirbtas visas iš vilnų Broadcloth, Panama ir Venetian, su šilkais apsiuvinėtais jaketais, gražiai papuoštas su aksomiu ir pyne, sijonas naujausio stiliaus suprosinimo, paprastos išsiuros ir gero audimo, visokių spalvų: vėliau bus parduodami po \$18 dabar pas mus po —

\$12.00

\$3.00 Naujas Mergaičių Švarkas \$1.98.

Padirbtas iš vilnų Melton, su petinulu skraistu, apsiuvinėtas pyne, gražiai užbaigtos siūlės, geras ilgis, dydžiai nuo 4 — 14 metų, reguliariška prekę \$3.00, dabar tikai po —

\$1.98

Motery Skrybėlės po \$1.99, \$2.99, \$3.99.

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

\$1.98

Gerai Moteriški Čėverykai po \$1.49

Moteriški čėverykai duongala odių skuros, patentuotos skuros ar veršikų skuros čėverykai, veršio skuros viršaus, naujaus, židieninės mados, tvirtų dvigubinių padų, raiškėlių ar gėzių stilyje; čėverykai atskanti stilyli ir dėvejimui, visokių dydžių, reguliariška prekę \$2.00, dabar pas mus po —

\$1.49

Vyrų Čėverykai po \$1.89

Vyrų čėverykai patentuotos skuros, velour ar veršikų skuros, raiškėlių ar gėzių stilyje, dvigubinių, tvirtų padų, gvarantuoti tikros skuros, prekę \$2.50, pas mus po —

\$1.89

Geriausie \$10.00 Vyriškie Siutai Chicagoje.

Nauji Rudeniniai Vyrų Siutai.

Dirbti iš grynų worsted serges, juody Clay, ir visi vilnų Tibetis; padaryti madose labiausiai vartojamos šitame metų laike, su persikilimu, plačių atraišių ir gerai pritaikinti ant kuno, pamušalai toki jau kaip ir už \$15.00 drabužių; drabužiai pritaikomi kiekvienam: storiems, lai-biems ir pa-prasto dy-džio po

\$10.00

\$25 Gražūs Vyriškie Siutai \$15

Visi mūsų \$15.00 siutai yra raiškomis dirbti, pamušali ir išstuvinti lygtai taip pat kaip ir kitų storių parduodami po \$25. Išsiura ir audiniai toki, kokie labiausiai maneje šitame me-to laike. Tamisia busi labai užga-nėdintas su tavorais ir ypatingai su prekę —

\$15.00

Rudeniniai Šilkai ir Materijos.

Japoniškas baltas plaujamas šilkas, netrukstantis mūsų 50 centų tavoras, yardas už —

34c

Juodas minkštas storas šilkas 1 yardas pločio, a-biem pusėm vertas \$1.25 tik už 80c yardas.

Kviečiame šilkai 22 colių pločio, visokių mad-niausių spalvų, tinkanti šubiniams pa-rėdams, verti \$1.25 tik po —

98c

Čysta vilnonė materija, visokiškos madyjasiškos spalvos, 45 colių pločio, tinkanti siutams ir dresėms, verta \$1.25 tik po —

\$1.00

Žieminiai Marškiniai.

Didelė daugybė čystų vilnonių apatinių marškinių, vertų nuo \$1.25 lig \$1.50 tik po —

95c

Daugybė apatinių vyriškų vilnonių marškinių su dubeltavomis kruitėmis ir peiliais verti \$1.00 tik po —

67c

Moteriškie žieminiai marškiniai gero gatunko, tik po 19c.

Vaikų marškiniai, šilti dideliame pasirinkime verti 45c. po —

25c

Atleikite pasitūrėt mūsų naujos bučėrės, didžiausia visame mieste. Mėsa visados geriausia ir keleta centų pigiau ant avaro kaip kitur. Pabandykite, o kitur nebesit.

KLEIN BROS

1418 So. 2nd st. Philadelphia, Pa.

„DILGELES“

Vienintelis lietuvių kalboje satyros ir juokų laikraštis. Išleista mėnesiais, gražiais pavalkalais papuoštas. Pirmame Nr. tilpo šiolikė straipsneliai: 1. Nuo išleistuvės, 2. Kas tai yra pik-cierius? 3. Lietuvių dirvonuotė, 4. Rasuri kratynys, 6. Kunigai seseria „Iukuris“, 6. Ponas irubagas (elies), 7. Ir stebuklingumas ne amžinas, 8. Naujas lietuvių gretakalbis, 9. Caro malone kankinimas, 10. Iš Amerikos padum, 11. Iz istorijos, etc. etc. — Prekę „Dilgeles“, metams — \$1.00; pusmetui — 50c. Išleisti labai kviečia „Dilgeles“ užsirašyti metams, o redakcija jo-kin budu nepridada, kad skaitytoja ne-dilgys. Adresas labai aiškus: Dilgeles 1418 So. 2nd st. Philadelphia, Pa.

Marija Dowiat lietuviu Doktoras Kauno gub., Siazulu pavieto. 723 W. 18th st. Telefonas Canal 1203. Telefo-nas Canal 7082. Telefonuoti galima iz kiekvienos aptikos. Pagrigo Chicago ir pradejo gydyma ligoniu kaip pirmiau ant seno adresu.

Pranezimas.

Pranezimas savo drangams ir tautie-ciams, jog aš pradėjau dirbti pas The People Dry Goods Store, 112th st. and Michigan ave., Chicago. Šita firma yra viena iz didiausių ir teisingiausių insteigta mieste Roseland, kadangi ji izsiurbia savo loenas tavorus, delvoti gi paduoti jums siuta arba otergota už pigesne preke negu kiti siatori.

Mūsų rudeniniai ir žieminiai tavorai vyriški ir vaiku siutai, overkotai, kepu-rės ir visokie kitokie apdardai yra pripli-dinti ir užtikrinami visame, kad yra ge-ra tas tavoras ir pigus.

Valdislovas Malkevičia.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Reikalings prie „Lietuvos“ spausdavės geras raštininkas gerai mokantis versti iz angliskos kalbos ir lietuviska ir lenkiską kalbas.

Laivu Kalendorius.

Šitas Kalendorius parodo kada, iš kur ir koki laivai išplaukia į Europą, iš kokio Porto, kokią dieną ir adyną, ir kiek kaštuoja Šifkorte nuo Porto iki Tilžės ar Eydtkunų. Norinti važiuoti į Krajų tegul peržiuri šį Kalendorių, o žinos kada ir iš kur laivą gauti ir kiek visa kelionė kaštuos.

LAIVO VARDAS	Kompanijos vardas	Portas iš kur išplaukia	Diena išplau- kimo	Valanda išplaukimo	Per kiek dienų atvyksta į Lietuvą	Šifkorte kaštuoja nuo Porto	Tilžė	Eydiku- nus
ARABIA	White Star	Boston Mass.	Spalio 25	4.30 vak.	9	36.65	36.70	
AMERICA	Hamburg American	New York	" 25	12 diena	10	37.80	37.95	
BLUEBERRY	"	"	Lapkričio 1	8 ryto	10	37.80	37.95	
BARBAROSSA	North German Lloyd	"	" 23	10 "	10	38.15	38.20	
BREMEN	"	"	" 23	10 "	11	38.15	38.20	
BRESLAU	"	"	" 25	10 "	12	38.65	38.70	
BALTIC	White Star	New York	" 24	10.30 ryto	7	41.80	41.85	
CELTIC	"	"	Lapkričio 2	6 "	7	41.80	41.85	
CYMRIC	"	Boston Mass.	" 20	9 "	9	37.80	37.95	
CEBRIC	"	New York	" 21	8 "	7	41.80	41.85	
CARMANIA	Cunard	"	" 23	10 "	7	41.80	41.85	
CARONIA	"	"	" 23	10 "	7	41.80	41.85	
CAMPANIA	"	"	" 9	9 "	7	41.80	41.85	
DOMINION	Empress of Ireland	Montreal Que.	" 18	4 vakaro	10	36.85	36.90	
EMPERESS OF IRELAND	Canadian Pacific R.	"	Lapkričio 2	3 diena	9	37.90	37.95	
EMPERESS OF BRITAIN	"	"	Spalio 19	7 "	6	37.90	37.95	
ETRURIA	Cunard	New York	" 20	7 ryto	8	41.80	41.85	
FRIESLAND	American	Philadelphia Pa.	" 27	10 "	8	38.65	38.70	
IVERNIA	Red Star	New York	" 27	12 diena	8	39.80	39.95	
FRIEDRICH A. GROSSE	North German Lloyd	"	Spalio 18	10 ryto	10	38.15	38.20	
GROSSER KURFUERST	"	"	" 15	10 "	10	38.15	38.20	
HANOVER	American	Philadelphia Pa.	" 15	10 "	9	36.65	36.70	
IVERNIA	Cunard	Boston Mass.	" 23	8 ryto	9	38.30	38.35	
KRONPRINZ WILHELM	North German Lloyd	New York	" 27	12 "	7	44.15	44.20	
KAISER WILH. A. GROSSE	"	"	Lapkričio 10	7 "	7	44.15	44.20	
KAISER WILHELM II.	"	"	Spalio 16	6 "	7	44.15	44.20	
KROONLAND	Red Star	"	" 13	2 vakaro	8	39.80	39.95	
KAISER AUG. VICTORIA	Hamburg American	"	Lapkričio 8	9 ryto	10	37.80	37.95	
LAKE MANITOBA	Canadian Pacific R.	Montreal Que.	Spalio 13	11 "	9	36.65	36.70	
LAKE CHAMPLAIN	"	"	" 29	7 "	9	36.65	36.70	
LAKE ERIE	"	"	" 18	" "	9	36.65	36.70	
LUCANIA	Cunard	New York	" 27	12 diena	9	43.80	43.85	
MAIN	North German Lloyd	Baltimore Md.	Spalio 17	10 ryto	13	38.15	38.20	
MAJESTIC	White Star	New York	" 31	10 "	7	43.80	43.85	
MERION	American	Philadelphia Pa.	Lapkričio 10	10 "	9	36.65	36.70	
NECKAR	North German Lloyd	Baltimore Md.	" 21	2 vakaro	14	36.65	36.70	
NEW YORK	American	New York	Spalio 25	9 ryto	7	43.80	43.85	
NORDLAND	"	Philadelphia Pa.	" 13	10 "	9	36.65	36.70	
OTTAWA	Empress of Ireland	Montreal Que.	" 15	7 "	10	36.65	36.70	
OCEANIC	White Star	New York	Lapkričio 7	9 ryto	7	43.80	43.85	
PHILADELPHIA	American	"	" 3	9 "	7	43.80	43.85	
PENNSYLVANIA	Hamburg American	"	" 17	5 "	14	37.80	37.95	
PATRICIA	"	"	Spalio 20	6.30	14	37.80	37.95	
RHEIN	North German Lloyd	Baltimore Md.	" 19	2 vakaro	14	36.65	36.70	
REPUBLIC	White Star	Boston Mass.	" 11	4.30 "	9	36.65	36.70	
SAXONIA	Cunard	"	" 13	11 "	14	36.65	36.70	
SAINT PAUL	American	New York	" 13	9 "	8	43.80	43.85	
SAINT LOUIS	"	"	" 27	9 "	8	43.80	43.85	
SOUTHWARK	Empress of Ireland	Montreal Que.	Lapkričio 3	7 "	10	36.65	36.70	
TETTONIC	White Star	New York	Spalio 17	10 ryto	8	43.80	43.85	
UMBRIA	Cunard	"	Lapkričio 3	7 "	8	41.80	41.85	
VADERLAND	Red Star	"	" 28	7.30 "	8	39.80	39.85	
WESTERLAND	American	"	" 3	10 "	9	36.65	36.70	
ZEELAND	Red Star	Philadelphia Pa. New York	" 7 " 7	8.30 " 8.30 "	8 8	39.80 39.85	39.85 39.95	

